

Zorgstrategisch plan Zuid-West-Vlaanderen

Juli 2014

Inleiding

In deze analyse worden een aantal cijfers meegegeven die van belang zijn om een zorgstrategisch plan op te stellen. Deze analyse bestaat uit drie grote delen.

Vooreerst is er een **algemene situering** van de regio en de gemeenten van de regio met vooral demografische informatie (met inbegrip van prognoses). Bij de tabellen rond demografie werden de gegevens van Wielsbeke en Dentergem ook toegevoegd aan de tabellen, maar deze worden niet meegeteld in het totaal van Zuid-West-Vlaanderen. Ook een aantal indicatoren rond kwetsbaarheid bij ouderen worden in dit algemeen deel opgenomen. Een aantal kenmerken worden ook voorgesteld op kaart. Een laatste onderdeel betreft de resultaten van de West-Vlaamse gemeenten die meegedaan hebben aan het ouderenbehoeftenonderzoek (periode 2008-2013).

Een tweede deel geeft het **aanbod van de zorgsector** weer met bijhorende programmatiecijfers (indien van toepassing). Het aanbod wordt ook op kaart voorgesteld.

Een derde en laatste deel betreft de **zorgzwaarte** van de gebruikers. Het betreft voornamelijk de gezinszorg en het BEL-profiel, de zorgzwaarte in kortverblijven en woonzorgcentra en de prevalentie van dementie op basis van de prognosecijfers.

In deze analyse worden de cijfers van alle gemeenten van het arrondissement Kortrijk en van Wervik weergegeven. Bij de tabellen rond demografie worden Wielsbeke en Dentergem toegevoegd. Om de cijfers van de gemeenten te kunnen vergelijken wordt het totaal van deze gemeenten van Zuid-West-Vlaanderen (Wielsbeke en Dentergem worden niet opgenomen in dit totaal) ook weergegeven, net zoals de cijfers van West-Vlaanderen. Wat de cijfers van West-Vlaanderen betreft dient men rekening te houden met de invloed van de kust: de oudere populatie aan de kust weegt door op de cijfers van West-Vlaanderen. Daarom werden, waar mogelijk, ook de Vlaamse cijfers toegevoegd.

1. Algemene situering

1.1 Demografie

	Inwoners										
	Inwoners	60-64		65-69		70-74		75-79		80+	
		#	%	#	%	#	%	#	%	#	%
Anzegem	14.474	851	5,88	775	5,35	571	3,95	573	3,96	782	5,40
Avelgem	9.687	528	5,45	503	5,19	355	3,66	374	3,86	633	6,53
Deerlijk	11.551	636	5,51	632	5,47	549	4,75	478	4,14	657	5,69
Harelbeke	27.132	1.634	6,02	1.506	5,55	1.168	4,30	1.095	4,04	1.418	5,23
Kortrijk	75.623	4.237	5,60	4.079	5,39	3.296	4,36	3.289	4,35	5.236	6,92
Kuurne	13.090	800	6,11	780	5,96	647	4,94	543	4,15	793	6,06
Lendelede	5.744	344	5,99	326	5,68	255	4,44	258	4,49	360	6,27
Menen	33.111	1.953	5,90	1.828	5,52	1.384	4,18	1.354	4,09	2.069	6,25
Spiere-Helkijn	2.130	124	5,82	66	3,10	78	3,66	69	3,24	97	4,55
Waregem	37.031	2.212	5,97	2.047	5,53	1.639	4,43	1.466	3,96	1.948	5,26
Wervik	18.434	1.170	6,35	1.034	5,61	753	4,08	717	3,89	1.121	6,08
Wevelgem	31.165	1.896	6,08	1.612	5,17	1.338	4,29	1.286	4,13	1.670	5,36
Zwevegem	24.250	1.381	5,69	1.303	5,37	987	4,07	976	4,02	1.348	5,56
Totaal Z-W-VI	303.422	17.766	5,86	16.491	5,44	13.020	4,29	12.478	4,11	18.132	5,98
Dentergem	8.342	430	5,15	369	4,42	293	3,51	342	4,10	548	6,57
Wielsbeke	9.206	518	5,63	432	4,69	336	3,65	327	3,55	443	4,81
West-Vlaanderen	1.176.995	74.369	6,32	69.847	5,93	55.619	4,73	51.689	4,39	75.323	6,40
Vlaanderen	6.381.859	381.777	5,98	337.811	5,29	264.356	4,14	247.587	3,88	351.211	5,50

Bron: Rijksregister, 01.01.2013 (inclusief wachtregister)

Bovenstaande tabel toont het aantal inwoners in elke gemeente, uitgesplitst naar leeftijdscategorie bij de 60-plussers. In totaal is 25,7% van de populatie in de regio Zuid-West-Vlaanderen een 60-plusser. In West-Vlaanderen is dit 27,8% (invloed van de kust!). In Vlaanderen is dit 24,8%.

Alleenstaanden

	Alleenstaanden									
	60-64		65-69		70-74		75-79		80+	
	#	% (1)	#	% (1)	#	% (1)	#	% (1)	#	% (1)
Anzegem	109	12,81	106	13,68	106	18,56	145	25,31	304	38,87
Avelgem	100	18,94	93	18,49	92	25,92	101	27,01	253	39,97
Deerlijk	84	13,21	86	13,61	107	19,49	116	24,27	282	42,92
Harelbeke	248	15,18	245	16,27	226	19,35	308	28,13	620	43,72
Kortrijk	874	20,63	841	20,62	776	23,54	964	29,31	2.071	39,55
Kuurne	125	15,63	144	18,46	135	20,87	131	24,13	277	34,93
Lendelede	37	10,76	41	12,58	54	21,18	77	29,84	131	36,39
Menen	390	19,97	359	19,64	318	22,98	415	30,65	785	37,94
Spiere-Helkijn	19	15,32	18	27,27	21	26,92	25	36,23	43	44,33
Waregem	322	14,56	364	17,78	348	21,23	407	27,76	834	42,81
Wervik	175	14,96	184	17,79	151	20,05	183	25,52	469	41,84
Wevelgem	266	14,03	261	16,19	259	19,36	362	28,15	687	41,14
Zwevegem	175	12,67	207	15,89	183	18,54	244	25,00	518	38,43
Totaal Z-W-VI	2.924	16,46	2.949	17,88	2.776	21,32	3.478	27,87	7.274	40,12
Dentergem	54	12,56	61	16,53	53	18,09	78	22,81	156	28,47
Wielsbeke	66	12,74	67	15,51	72	21,43	111	33,94	188	42,44
West-Vlaanderen	13.552	18,22	13.654	19,55	12.623	22,70	14.763	28,56	30.669	40,72

Bron: Rijksregister, 01.01.2013 (inclusief wachtregister)

(1) Berekend tov het aantal inwoners van deze leeftijdscategorie

Bovenstaande tabel toont het aantal alleenstaande ouderen en hun aandeel berekend tov het aantal ouderen in deze leeftijdscategorie.

Vreemde origine (=bij de geboorte niet de Belgische nationaliteit)

2013	60 tot 79-jarigen		60 tot 79-jarigen van vreemde origine		60 tot 79-jarigen met laag/medium HDI natio. (origine)	
	#	%	#	% (1)	#	% (2)
Anzegem	2.770	19,14	19	0,69	0	0,00
Avelgem	1.760	18,17	31	1,76	<3	<3
Deerlijk	2.295	19,87	28	1,22	7	25,00
Harelbeke	5.403	19,91	93	1,72	40	43,01
Kortrijk	14.901	19,70	635	4,26	199	31,34
Kuurne	2.770	21,16	70	2,53	20	28,57
Lendelede	1.183	20,60	7	0,59	<3	<3
Menen	6.519	19,69	540	8,28	47	8,70
Spiere-Helkijn	337	15,82	21	6,23	<3	<3
Waregem	7.364	19,89	201	2,73	93	46,27
Wervik	3.674	19,93	273	7,43	5	1,83
Wevelgem	6.132	19,68	106	1,73	11	10,38
Zwevegem	4.647	19,16	65	1,40	11	16,92
Totaal Z-W-VI	59.755	19,69	2.089	3,50	438	20,97
Dentergem	1.434	17,19	19	1,32	11	57,89
Wielsbeke	1.613	17,52	50	3,10	30	60,00
West-Vlaanderen	251.524	21,37	7.576	1,80	935	12,34

Bron: Rijksregister, 01.01.2013

(1) berekend tov het aantal 60 tot 79-jarigen

(2) berekend tov het aantal 60 tot 79-jarigen met een vreemde nationaliteit bij geboorte (=origine)

Ouderen met een vreemde nationaliteit **bij geboorte** geven meer informatie over de doorstroming van deze groep naar woonzorgcentra. Een laag of medium HDI (human development index) slaat op een lage of matige ontwikkelingsgraad van een land, rekening houdend met de volksgezondheid, de kennis en de levensstandaard. Meer info: <http://hdr.undp.org/en/countries>

	60 tot 79-jarigen met maghreb-nationaliteit bij geboorte		60 tot 79-jarigen van vreemde origine (excl. buurlanden)		Inwoners met maghreb-nationaliteit bij geboorte		Inwoners van vreemde origine (excl. buurlanden)	
	#	% (1)	#	% (1)	#	% (2)	#	% (2)
Anzegem	0	0,00	7	0,25	25	0,17	184	1,27
Avelgem	4	0,23	6	0,34	48	0,50	251	2,59
Deerlijk	9	0,39	18	0,78	75	0,65	360	3,12
Harelbeke	26	0,48	58	1,07	605	2,23	1.577	5,81
Kortrijk	197	1,32	436	2,93	2.223	2,94	7.749	10,25
Kuurne	12	0,43	46	1,66	243	1,86	839	6,41
Lendelede	<3	<3	4	0,34	21	0,37	127	2,21
Menen	46	0,71	138	2,12	513	1,55	2.411	7,28
Spiere-Helkijn	0	0,00	<3	<3	9	0,42	34	1,60
Waregem	89	1,21	151	2,05	931	2,51	2.147	5,80
Wervik	<3	<3	27	0,73	74	0,40	616	3,34
Wevelgem	8	0,13	39	0,64	120	0,39	959	3,08
Zwevegem	16	0,34	33	0,71	98	0,40	561	2,31
Totaal Z-W-VI	409	0,68	965	1,61	4.985	1,64	17.815	5,87
Dentergem	11	0,77	12	0,84	72	0,86	246	2,95
Wielsbeke	30	1,86	42	2,60	184	2,00	354	3,85
West-VI	743	0,30	3.103	1,23	8.316	0,71	56.414	4,79

Maghreb: Marokko, Algerije, Tunesië, Mauritanië en Libië

Bron: Rijksregister, 01.01.2013

(1) Berekend tov het aantal 60 tot 79-jarigen

(2) Berekend tov het totaal aantal inwoners

Bovenstaande tabel geeft informatie weer over de inwoners van vreemde origine: zowel de 60 tot 79-jarigen als de totale bevolking die bij de geboorte de nationaliteit van een Maghreb-land had of die bij geboorte een vreemde nationaliteit had van een land dat geen buurland is (alle landen excl. Frankrijk, Nederland, Duitsland en Groot-Brittannië).

	Top 3 van de nationaliteiten bij geboorte van de inwoners van elke gemeente		
	Nationaliteit + aantal	Nationaliteit + aantal	Nationaliteit + aantal
Anzegem	Frankrijk (57)	Nederland (30)	Italië (22)
Avelgem	Frankrijk (110)	Marokko (28)	Polen (25)
Deerlijk	Polen (57)	Marokko (48)	Nederland (45)
Harelbeke	Marokko (549)	Frankrijk (141)	Polen (111)
Kortrijk	Marokko (1819)	Frankrijk (937)	USSR (882)
Kuurne	Marokko (226)	Frankrijk (85)	USSR (74)
Lendelede	Marokko (20)	Polen (18)	Frankrijk (18)
Menen	Frankrijk (2291)	Marokko (335)	USSR (329)
Spiere-Helkijn	Frankrijk (149)	Marokko (8)	Italië (3)
Waregem	Marokko (836)	Polen (317)	Nederland (146)
Wervik	Frankrijk (1116)	USSR (98)	Portugal (63)
Wevelgem	Frankrijk (307)	USSR (105)	Marokko (79)
Zwevegem	Frankrijk (174)	Marokko (65)	Nederland (50)
Totaal Z-W-VI	Frankrijk (5565)	Marokko (4080)	USSR (1724)
Dentergem	Marokko (67)	Polen (54)	Frankrijk (31)
Wielsbeke	Marokko (158)	Nederland (44)	Turkije (24)
West-VI	Frankrijk (11814)	Marokko (5951)	Nederland (5754)

Bovenstaande tabel geeft de top 3 van de vreemde nationaliteiten van de inwoners (geen selectie op leeftijd) weer. Het aantal inwoners die de Franse nationaliteit had bij geboorte is het grootst in de regio, gevolgd door inwoners die de Marokkaanse nationaliteit hadden bij geboorte. Op de derde plaats staan de personen die bij geboorte de Sovjet-nationaliteit hadden.

Residentiële setting

	65+ in residentiële setting		80+ in residentiële setting	
	#	% (1)	#	% (2)
Anzegem	150	5,55	127	16,24
Avelgem	116	6,22	95	15,01
Deerlijk	133	5,74	114	17,35
Harelbeke	152	2,93	123	8,67
Kortrijk	1.337	8,41	996	19,02
Kuurne	178	6,44	141	17,78
Lendelede	83	6,92	70	19,44
Menen	562	8,47	421	20,35
Spiere-Helkijn	0	0,00	0	0,00
Waregem	309	4,35	223	11,45
Wervik	240	6,62	188	16,77
Wevelgem	318	5,38	253	15,15
Zwevegem	218	4,72	173	12,83
Totaal Z-W-VI	3.796	6,31	2.924	16,13
Dentergem	199	12,82	153	27,92
Wielsbeke	56	3,64	46	10,38
West-Vlaanderen	13.471	5,34	10.279	13,65

(1) Berekend tov het aantal 65+

(2) Berekend tov het aantal 80+

Bron: Rijksregister, 01.01.2013: personen gedomicilieerd in een
gemeenschap/tehuis (voornamelijk personen gedomicilieerd in een
woonzorgcentrum, maar hier behoren ook kloosters of andere
gemeenschappen toe).

Opmerking: hier zijn enkel de personen in opgenomen die gedomicilieerd zijn in een residentiële setting. Personen die in een woonzorgcentrum verblijven, maar (nog) niet gedomicilieerd zijn in een woonzorgcentrum, zijn hier niet in opgenomen.

Indicatoren

	Grijze druk (60+/20-59 jaar) (1)	Verouderingscoëfficiënt (60+/0-19 jaar) (2)	Familiale zorgindex (80+/50-59 jaar) (3)
Anzegem	46,66	107,31	41,03
Avelgem	45,90	115,05	45,97
Deerlijk	48,49	117,56	42,72
Harelbeke	46,80	118,94	35,98
Kortrijk	51,30	124,07	50,56
Kuurne	53,16	126,17	45,55
Lendelede	51,80	126,27	45,28
Menen	50,48	114,34	46,42
Spiere-Helkijn	38,04	78,20	36,74
Waregem	47,11	117,09	36,87
Wervik	51,16	112,37	46,19
Wevelgem	47,29	113,65	37,65
Zwevegem	46,41	112,31	39,43
Totaal Z-W-VI	48,94	117,30	43,23
Dentergem	44,80	102,38	49,41
Wielsbeke	41,65	92,86	36,95
West-Vlaanderen	53,78	134,84	45,23
Vlaanderen	46,40	114,01	38,75

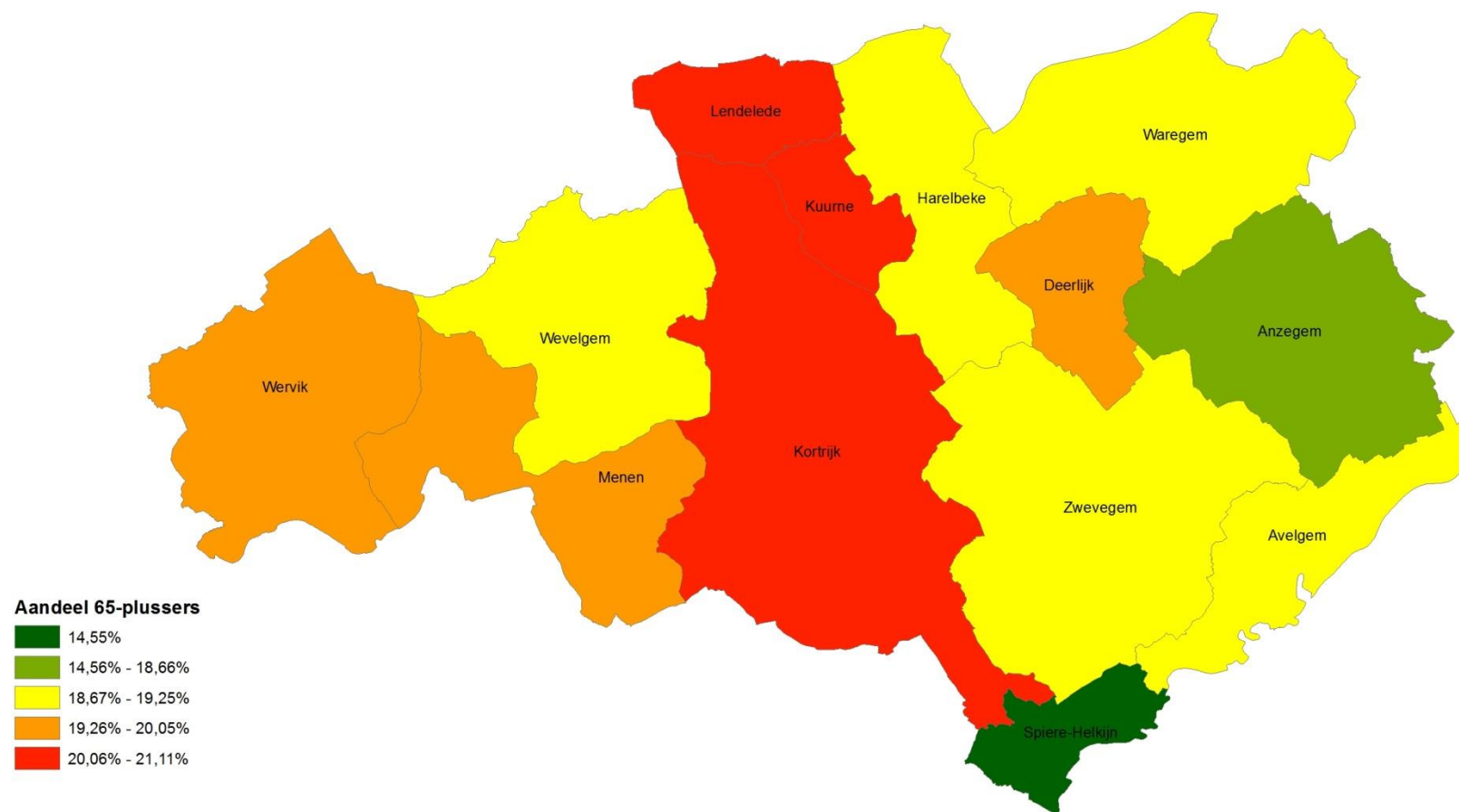
(1) De grijze druk geeft het aantal ouderen weer op het aantal mensen op beroepsactieve leeftijd.

(2) De verouderingscoëfficiënt geeft het aantal ouderen weer op het aantal jongeren. Een coëfficiënt boven de 100 betekent dat er meer ouderen dan jongeren zijn. Een coëfficiënt onder de 100 betekent dat er meer jongeren dan ouderen zijn.

(3) De familiale zorgindex geeft het aantal hoogbejaarden weer op het aantal oudste actieven. Deze index geeft de inschatting weer van hoe groot de groep mantelzorgers is voor de hoogbejaarden.

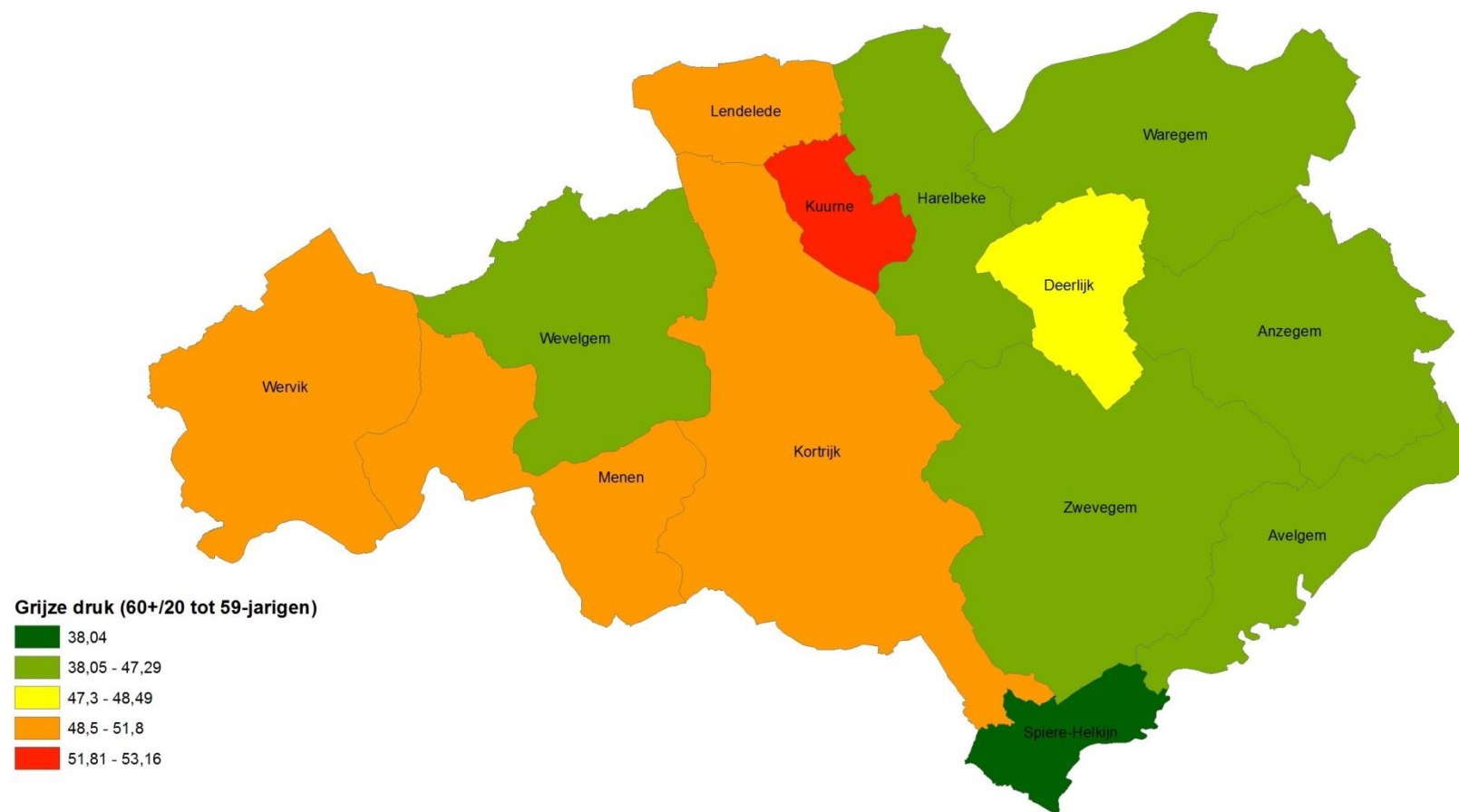
Bron: Rijksregister, 01.01.2013

Opgemaakt in april 2014.

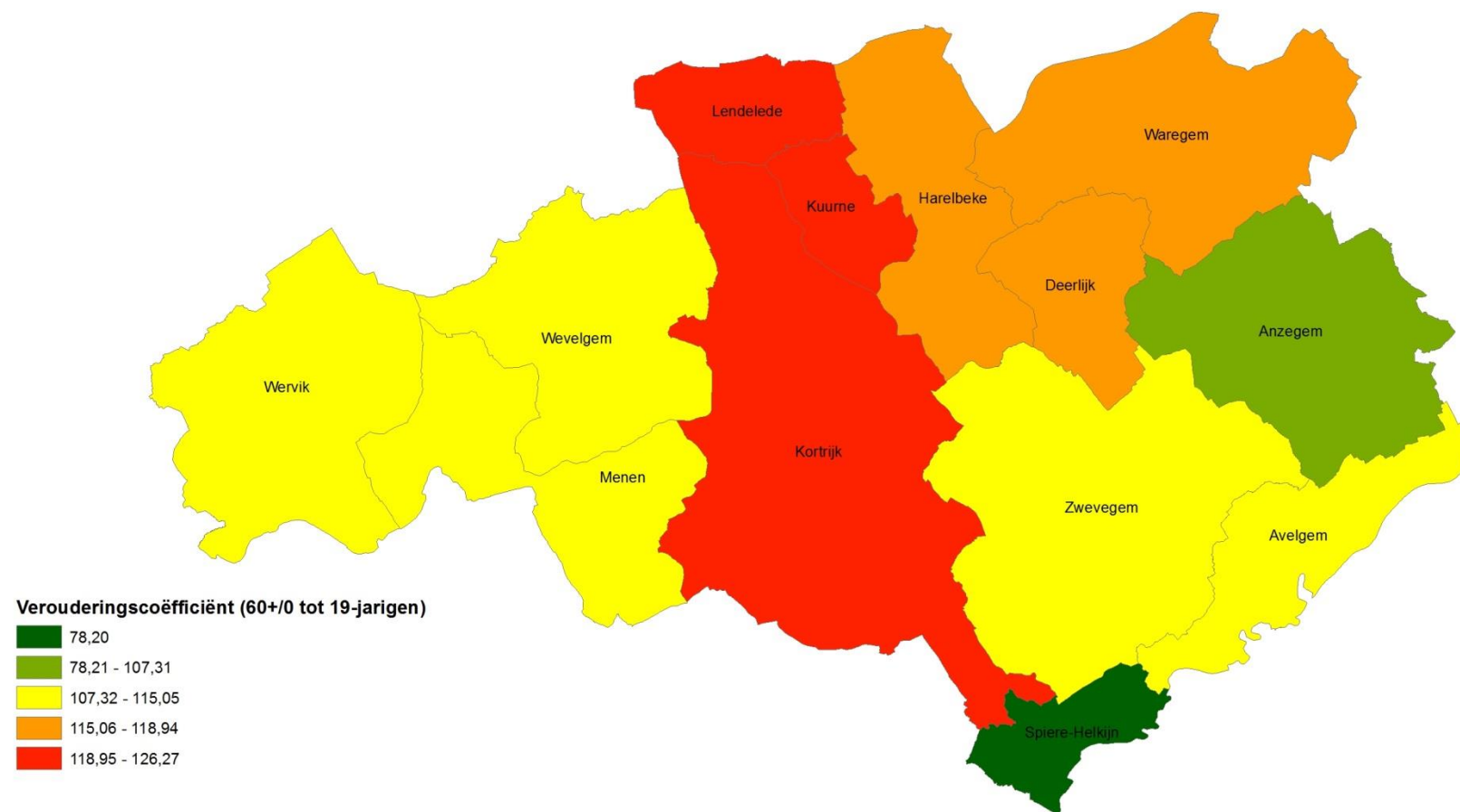
Bron: Rijksregister, 01.01.2013

Opgemaakt in april 2014.

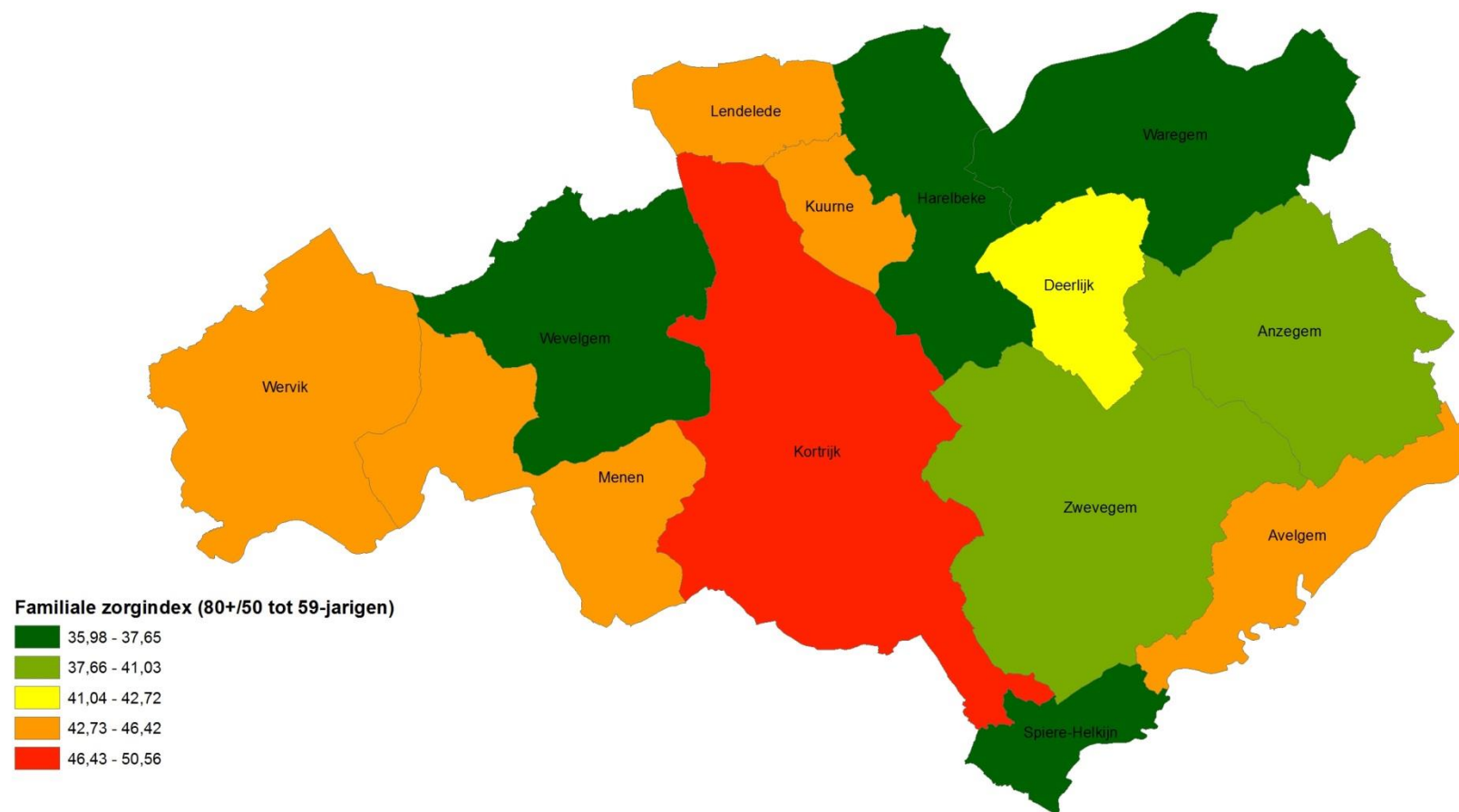
Bron: Rijksregister, 01.01.2013

Opgemaakt in april 2014.

Bron: Rijksregister, 01.01.2013

Opgemaakt in april 2014.

Bron: Rijksregister, 01.01.2013

Prognoses

	Inwoners 2018		65+ (2018)		80+ (2018)	
	#	Evolutie-index (1)	#	Evolutie-index (1)	#	Evolutie-index (1)
Anzegem	14.742	101,85	2.894	107,15	834	106,65
Avelgem	9.668	99,80	1.922	103,06	638	100,79
Deerlijk	12.074	104,53	2.363	102,03	733	111,57
Harelbeke	27.735	102,22	5.474	105,53	1.471	103,74
Kortrijk	75.720	100,13	16.188	101,81	5.352	102,22
Kuurne	13.207	100,89	2.935	106,23	890	112,23
Lendelede	5.917	103,01	1.240	103,42	392	108,89
Menen	33.153	100,13	6.903	104,04	2.134	103,14
Spiere-Helkijn	2.166	101,69	324	104,52	83	85,57
Waregem	37.878	102,29	7.651	107,76	2.131	109,39
Wervik	18.936	102,72	3.927	108,33	1.152	102,77
Wevelgem	31.188	100,07	6.369	107,84	1.879	112,51
Zwevegem	24.509	101,07	4.790	103,81	1.419	105,27
Totaal Z-W-VI	306.893	101,14	62.980	104,76	19.108	105,38
Dentergem	8.443	101,28	1.652	106,44	636	116,06
Wielsbeke	9.216	100,12	1.672	108,71	490	110,61
West-Vlaanderen	1.203.042	102,21	268.958	106,53	80.172	106,44

(1): een **evolutie-index** geeft de evolutie weer in vergelijking met 2013. Een index onder de 100 betekent een daling, een index boven de 100 betekent een toename van de bevolking.

Bron: JanusII (verwerking: Steunpunt sociale planning)

De prognoses worden opgemaakt met JanusII. JanusII is een programma dat door de VUB ontwikkeld werd en dat toelaat om prognoses te maken voor gemeenten op basis van enkele bepalende kenmerken voor de loop van de bevolking: migratie, sterfte en vruchtbaarheid. Het programma vertrekt van de startpopulatie van de gemeente (bron: Rijkregister, 01.01.2013). Daarnaast worden de sterftcijfers van het arrondissement (bron: Rijksregister, gemiddelde van sterftes 2011 en 2012) mee in rekening gebracht. De voorkeur gaat uit naar arrondissementscijfers om kleine aantallen te vermijden, zeker wat de jonge leeftijdscategorieën betreft. Het aantal geboortes per leeftijdscategorie van de moeder (bron: Kind en Gezin, gemiddelde van 2010 en 2011) wordt hieraan

toegevoegd. Een laatste element is de migratie. Zowel de immigratie als emigratie van 2011 en 2012 worden opgenomen per leeftijdscategorie (bron: Rijksregister). Enkel met de externe migratie (buiten de gemeente) wordt rekening gehouden.

Om de prognosecijfers goed te begrijpen en te interpreteren is enige **duiding** aangewezen. De berekening van de prognoses vertrekt vanuit een bestaande situatie binnen de gemeente op een specifiek moment. De prognoses zijn m.a.w. een weergave van de verwachte situatie in de toekomst ervan uitgaande dat de **huidige omstandigheden ongewijzigd** blijven. Concreet wordt er dus verondersteld dat het sterftecijfer, het vruchtbaarheidscijfer en het migratiepatroon gedurende de looptijd van de migratie ongewijzigd zullen blijven. Indien zich binnen de regio gedurende de looptijd van de prognoses echter een gebeurtenis voordoet die een van voornoemde factoren beïnvloedt zal dit uiteraard zijn weerslag hebben op het effectief bereikte bevolkingsaantal. In die zin kan de voorspelde evolutie uiteindelijk afwijken van de werkelijkheid.

Migratie

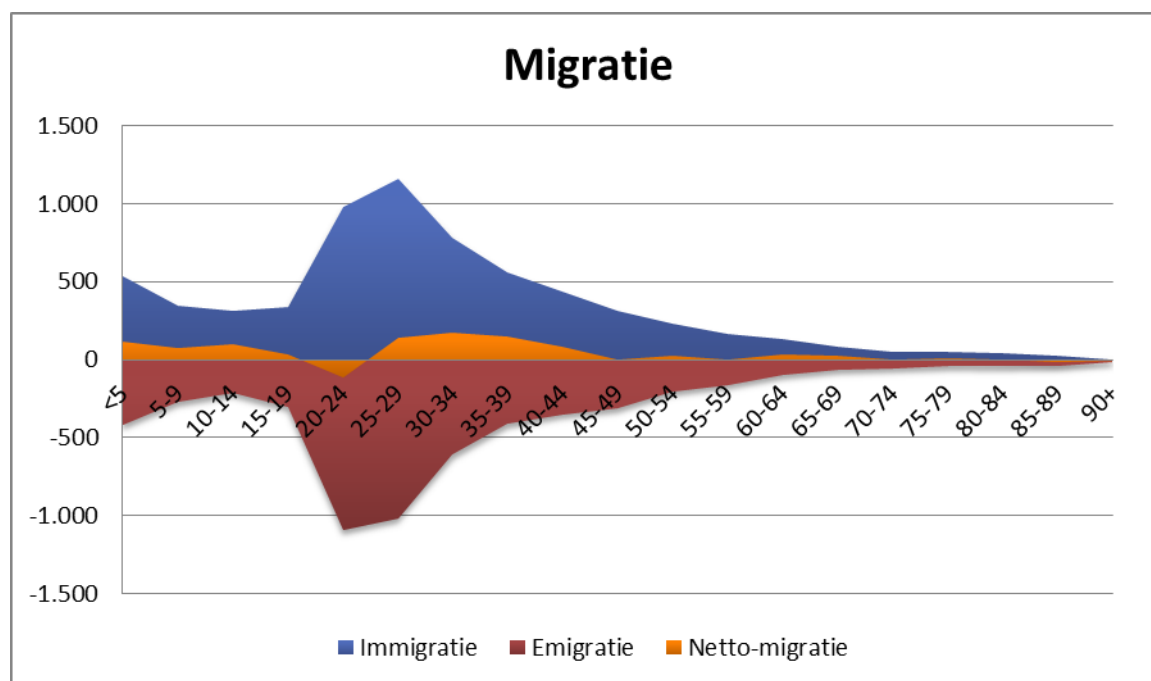
	Immigratie	Emigratie	Netto-migratie
<5	534	419	115
5-9	348	273	76
10-14	313	214	99
15-19	335	304	31
20-24	975	1.093	-118
25-29	1.159	1.019	140
30-34	785	613	172
35-39	559	413	146
40-44	434	350	84
45-49	313	313	1
50-54	230	205	25
55-59	161	162	-1
60-64	129	98	32
65-69	84	64	20
70-74	52	54	-2
75-79	47	42	5
80-84	39	43	-4
85-89	24	41	-18
90+	11	16	-5
Totaal	6.528	5.732	796

Bron: Rijksregister: gemiddelde migratie 2011 en 2012.

Bovenstaande tabel toont de gemiddelde migratie van 2011 en 2012 van de totale bevolking. Voor de immigratie van 2012 bekijken we wie er op 01.01.2013 gedomicilieerd (!domicilie!: dus geen studenten opgenomen in deze cijfers) was in de regio, maar die op 01.01.2012 op een ander adres gedomicilieerd was (buiten de regio). Voor de immigratie van 2011 bekijken we wie er op 01.01.2012 gedomicilieerd was in de regio, maar op 01.01.2011 op een ander adres gedomicilieerd was. Voor de emigratie van 2012 bekijken we wie er op 01.01.2012 in de regio woonde, maar die op 01.01.2013 op een

adres buiten de regio woont. Ook de emigratie van 2011 wordt hier mee in rekening gebracht. Bovenstaande tabel houdt **dus geen rekening met de migratiebewegingen binnen** de regio. Iemand die bv. van Menen naar Kortrijk verhuist wordt niet in deze tabel opgenomen.

Hieronder worden de cijfers grafisch voorgesteld. We zien dat de meeste verhuisbewegingen tussen de 20 en 44 jaar gebeuren. We zien een kleine 'brain drain' van de 20 tot 24-jarigen, maar een groter aantal 'brain gain' bij de 25-plussers. Ouderen verhuizen veel minder dan de jongere leeftijdscategorieën. Eenmaal 70 jaar daalt het aantal verhuisbewegingen zeer sterk.

Loop 2012	Immigratie (van waar afkomstig)	Emigratie (naar waar wordt er verhuisd)
Buiten België	0	0
Antwerpen	249	209
Brussels hoofdstedelijk gewest	183	161
Henegouwen	554	544
Limburg	81	65
Luik	44	28
Luxemburg	18	11
Namen	36	15
Oost-Vlaanderen	1.241	1.180
Vlaams-Brabant	139	207
Waals-Brabant	13	26
West-Vlaanderen (excl. regio)	2.237	2.104
Arr. Brugge	226	250
Arr. Diksmuide	75	39
Arr. Ieper (zonder Wervik)	372	288
Arr. Oostende	171	165
Arr. Roeselare	797	783
Arr. Tielt	505	459
Arr. Veurne	91	120
Totaal	6.714	5.885

Bron: Rijksregister, 01.01.2012 en 01.01.2013

Bovenstaande tabel toont de migratie in de loop van 2012 (let op! In de eerste migratietabel ging het over de migratie van 2011 én 2012, hier enkel van 2012): zowel de immigratie (van waar komen de mensen die in regio Zuid-West-Vlaanderen gaan wonen) als de emigratie (naar waar verhuizen de mensen als ze wegtrekken uit Zuid-West-Vlaanderen). Ook hier wordt geen rekening gehouden met de migratie binnen Zuid-West-Vlaanderen. Merk op dat hier geen studenten in opgenomen zijn: er wordt enkel rekening gehouden met domicilie.

1.2 Kwetsbare ouderen

Zorgverzekering

2012	Mantel- en thuiszorg (65-79 jaar)		Mantel en thuiszorg (80+)		Residentiële zorg (<65 jaar)		Residentiële zorg (65- 79 jaar)		Residentiële zorg (80+)	
	#	%	#	%	#	%	#	%	#	%
Anzegem	106	5,52	150	19,18	3	0,03	20	1,04	165	21,10
Avelgem	73	5,93	115	18,17	1	0,01	25	2,03	131	20,70
Deerlijk	88	5,30	124	18,87	3	0,03	26	1,57	126	19,18
Harelbeke	187	4,96	326	22,99	7	0,03	40	1,06	183	12,91
Kortrijk	474	4,44	753	14,38	43	0,07	206	1,93	938	17,91
Kuurne	121	6,14	167	21,06	2	0,02	42	2,13	159	20,05
Lendelede	28	3,34	73	20,28	1	0,02	13	1,55	65	18,06
Menen	230	5,04	381	18,41	16	0,06	124	2,72	461	22,28
Spiere-Helkijn	13	6,10	29	29,90	1	0,05	3	1,41	7	7,22
Waregem	218	4,23	367	18,84	25	0,08	79	1,53	276	14,17
Wervik	139	5,55	224	19,98	10	0,07	53	2,12	220	19,63
Wevelgem	205	4,84	352	21,08	5	0,02	72	1,70	275	16,47
Zwevegem	189	5,79	269	19,96	7	0,04	45	1,38	200	14,84
Totaal	2.071	4,93	3.330	18,37	124	0,05	748	1,78	3.206	17,68
West-Vlaanderen	7.828	4,42	12.874	17,09	507	0,05	2.675	1,51	11.423	15,17
Vlaanderen	43.683	5,14	66.585	18,96	3.146	0,06	13.235	1,56	55.406	15,78

De zorgkas zorgt voor een (forfetaire) uitkering voor zorgbehoevenden. Bij de mantel-en thuiszorg dient deze aangevraagd te worden (en zijn er voorwaarden aan gekoppeld), bij de residentiële zorg wordt ze automatisch toegekend.

Bron: Vlaamse zorgverzekering; december 2012

Hoewel we ons hier toespitsen op kwetsbare ouderen, wordt voor de volledigheid ook het aantal -65-jarigen in de residentiële zorg toegevoegd.

Overige tegemoetkomingen aan ouderen

	Voorkeursregeling in de ziekteverzekering (65+) (1)		GIB/IGO (65+) (2)		Tegemoetkoming hulp aan bejaarden (65+) (3)	
	#	%	#	%	#	%
Anzegem	1.080	39,99	115	4,26	378	14,13
Avelgem	710	38,07	82	4,40	264	14,13
Deerlijk	924	39,90	119	5,14	298	13,12
Harelbeke	1.971	38,00	223	4,30	738	14,49
Kortrijk	5.670	35,66	1.014	6,38	1.801	11,41
Kuurne	1.147	41,51	158	5,72	465	17,31
Lendelede	504	42,04	68	5,67	171	14,59
Menen	2.397	36,13	309	4,66	795	12,17
Spiere-Helkijn	111	35,81	12	3,87	22	7,07
Waregem	2.932	41,30	451	6,35	866	12,50
Wervik	1.273	35,12	160	4,41	400	11,18
Wevelgem	2.290	38,77	265	4,49	747	12,90
Zwevegem	1.474	31,95	199	4,31	532	11,72
Totaal	22.483	37,40	3.175	5,28	7.477	12,62
West-Vlaanderen	96.251	38,12	16.562	6,56	28.869	11,64
Vlaanderen	370.154	31,22	58.096	4,90	105.305	8,93

(1) De voorkeursregeling in de ziekteverzekering geeft recht op een betere terugbetaling van geneesmiddelen en geneeskundige verzorging. Bovendien zijn er ook sociale voordelen.

(2) GIB/IGO is een uitkering die toegekend wordt aan bejaarde personen die niet over voldoende financiële middelen beschikken. Deze uitkering dient aangevraagd te worden.

(3) Deze uitkering is er voor 65-plussers met een handicap mits een aantal medische en financiële voorwaarden. De mate van zelfredzaamheid wordt vastgesteld via een medisch onderzoek.

Bron voorkeursregeling in de ziekteverzekering: KSZ (2013); Bron IGO en GIB: Rijksdienst voor pensioenen (2013); Bron tegemoetkoming hulp aan bejaarden: FOD sociale zekerheid (2012)

Ouderen met een beperking

mei/14	IVT-IT 65+	THAB	Totaal
Anzegem	30	374	404
Avelgem	34	267	301
Deerlijk	34	284	318
Harelbeke	65	724	789
Kortrijk	207	1.896	2.103
Kuurne	46	484	530
Lendelede	16	183	199
Menen	79	812	891
Spiere-Helkijn	5	24	29
Waregem	101	850	951
Wervik	67	433	500
Wevelgem	66	794	860
Zwevegem	63	497	560
Totaal	813	7.622	8.435

Bron: FOD Sociale Zekerheid, 05/2014

In deze tabel zijn de meest recente cijfers terug te vinden van ouderen met een beperking en die een tegemoetkoming krijgen (data van mei 2014). Er werd een onderscheid gemaakt tussen ouderen die een inkomensvervangende tegemoetkoming (IVT) of een integratietegemoetkoming (IT) krijgen en ouderen die de tegemoetkoming hulp aan bejaarden (THAB) ontvangen. Bij de inkomensvervangende tegemoetkoming en integratietegemoetkoming geldt dat deze ouderen de tegemoetkoming reeds kregen voor hun 65 jaar. Deze ouderen verliezen hun tegemoetkoming niet na hun 65ste verjaardag, behalve wanneer hun situatie wijzigt. De tegemoetkoming hulp aan bejaarden is uiteraard enkel geldig voor de 65-plussers. Het totaal aantal 65-plussers met een beperking komt dus overeen met de som van de ouderen met een inkomensvervangende tegemoetkoming en de ouderen die een tegemoetkoming hulp aan bejaarden krijgen. Deze aantallen kunnen (nog) niet afgezet worden ten opzichte van het aantal ouderen, omdat het aantal 65-plussers van 2014 nog niet gekend is.

Huurder/eigenaar

Huishoudens 2013	Huurder 65+		Eigenaar 65+	
	#	% (1)	#	% (1)
Anzegem	298	17,54	1.400	82,40
Avelgem	318	26,52	877	73,14
Deerlijk	301	20,69	1.154	79,31
Harelbeke	751	22,35	2.604	77,50
Kortrijk	2.977	29,70	7.038	70,23
Kuurne	431	25,10	1.282	74,67
Lendelede	141	18,58	618	81,42
Menen	1.276	30,65	2.869	68,92
Spiere-Helkijn	72	32,43	150	67,57
Waregem	1.264	27,66	3.296	72,14
Wervik	616	26,71	1.682	72,94
Wevelgem	775	20,51	3.002	79,44
Zwevegem	731	25,15	2.172	74,74
Totaal	9.951	26,08	28.144	73,76
West-Vlaanderen	46.057	28,31	116.153	71,39

(1) Berekend tov het aantal huishoudens met een 65+ als referentiepersoon

Opm.: van een aantal huishoudens is niet geweten of ze al dan niet eigenaar zijn van hun woning (0,3% van de West-Vlaamse bevolking)

Bron: Rijksregister, 01.01.2013 en kadaster, 2013

Bovenstaande tabel geeft het aantal huishoudens met een 65-plusser als referentiepersoon weer, naargelang ze al dan niet eigenaar zijn van hun woning.

Ouderen in sociale huisvesting

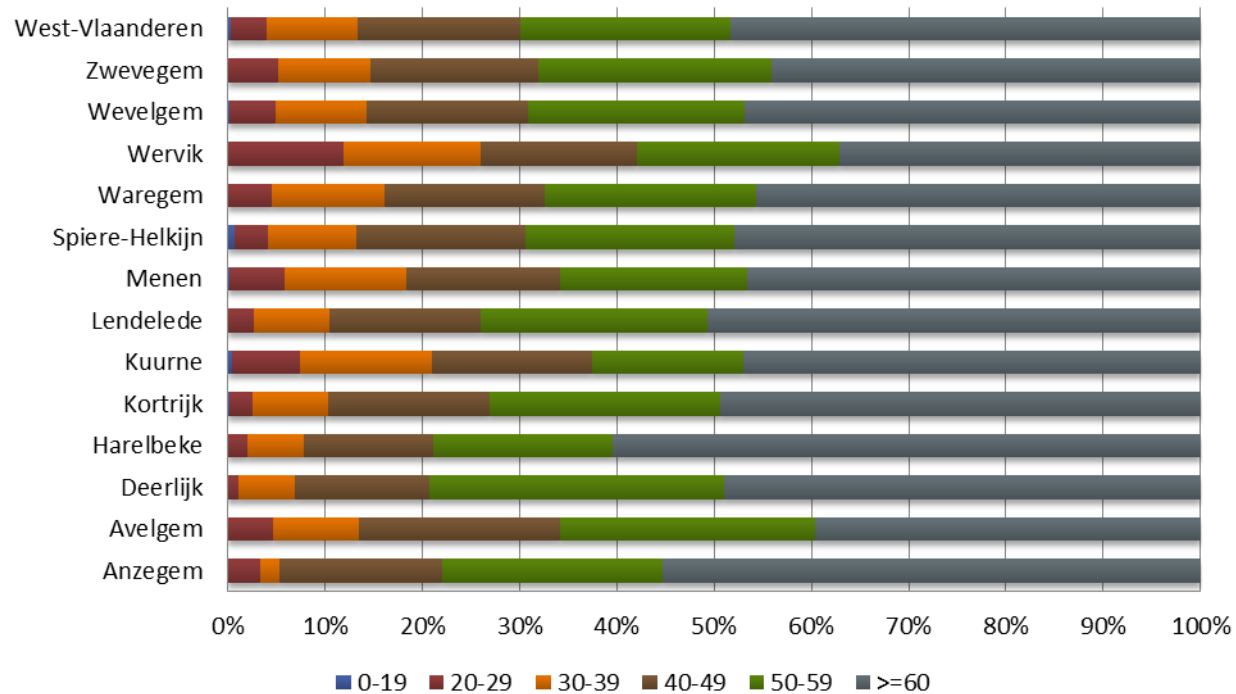
2012	Leeftijd huurders sociale huisvesting						Totaal
	0-19	20-29	30-39	40-49	50-59	>=60	
Anzegem		5	3	25	34	83	151
Avelgem		14	27	63	80	121	306
Deerlijk		2	11	26	57	92	189
Harelbeke		11	33	76	104	343	568
Kortrijk	3	52	175	369	526	1.100	2.226
Kuurne	2	34	66	80	76	229	488
Lendelede		2	6	12	18	39	78
Menen	2	80	179	225	274	663	1.424
Spiere-Helkijn	1	5	13	25	31	69	145
Waregem		43	112	158	208	439	961
Wervik		101	119	136	176	314	847
Wevelgem	1	33	64	114	152	322	687
Zwevegem		49	91	165	230	423	959
West-Vlaanderen	64	1.014	2.594	4.602	5.931	13.278	27.489

Bron: VMSW, 2012

Bovenstaande tabel en onderstaande grafiek toont de leeftijdsverdeling van de huurders die een sociale woning huren van een sociale huisvestingsmaatschappij (merk op dat van een aantal gemeenten de leeftijd niet geweten is). SVK-woningen en OCMW-woningen worden hier niet in opgenomen!

Om dubbele tellingen te vermijden (eenzelfde huurder kan in de loop van het jaar bv. een woning huren in Anzegem en later op het jaar iets huren in Kortrijk), wordt geen som gemaakt van de gemeenten in de regio. Uit deze cijfers kunnen we halen dat een groot deel van de sociale huisvesting aan ouderen verhuurd wordt. In veel gemeenten geldt dat circa de helft van de sociale huisvesting aan ouderen verhuurd wordt, met als uitschieter Harelbeke (meer dan 60% verhuurd aan 60-plussers).

Leeftijd huurders sociale huisvesting

Gebruik medicatie bij ouderen

Onderstaande tabellen geven informatie weer over ouderen die antidepressiva, antipsychotica en middelen tegen dementie gebruiken. Deze cijfers zijn enkel beschikbaar op arrondissementsniveau. Deze cijfers zijn afkomstig van het InterMutualistisch Agentschap en geven dus de feitelijke situatie weer.

Leeftijdscat.	% gebruikers antidepressiva (berekend tov totaal leeftijdscategorie)									
	Arr. Brugge	Arr. Diksmuide	Arr. Ieper	Arr. Kortrijk	Arr. Oostende	Arr. Roeselare	Arr. Tielt	Arr. Veurne	West-VI	VL
65-79	10,90	11,60	10,50	11,00	11,40	10,50	10,70	11,70	11,00	10,30
80+	16,30	16,50	15,40	15,70	16,50	14,50	15,10	15,00	15,70	14,60

Bron: IMA, 2012

Leeftijdscat.	% gebruikers antipsychotica (berekend tov totaal leeftijdscategorie)									
	Arr. Brugge	Arr. Diksmuide	Arr. Ieper	Arr. Kortrijk	Arr. Oostende	Arr. Roeselare	Arr. Tielt	Arr. Veurne	West-VI	VL
65-79	3,9	4,5	4,1	4,6	2,9	3,6	4,3	2,6	3,8	3,4
80+	8,8	9,5	9,6	9,9	7,7	8	10,8	6,3	8,9	8,8

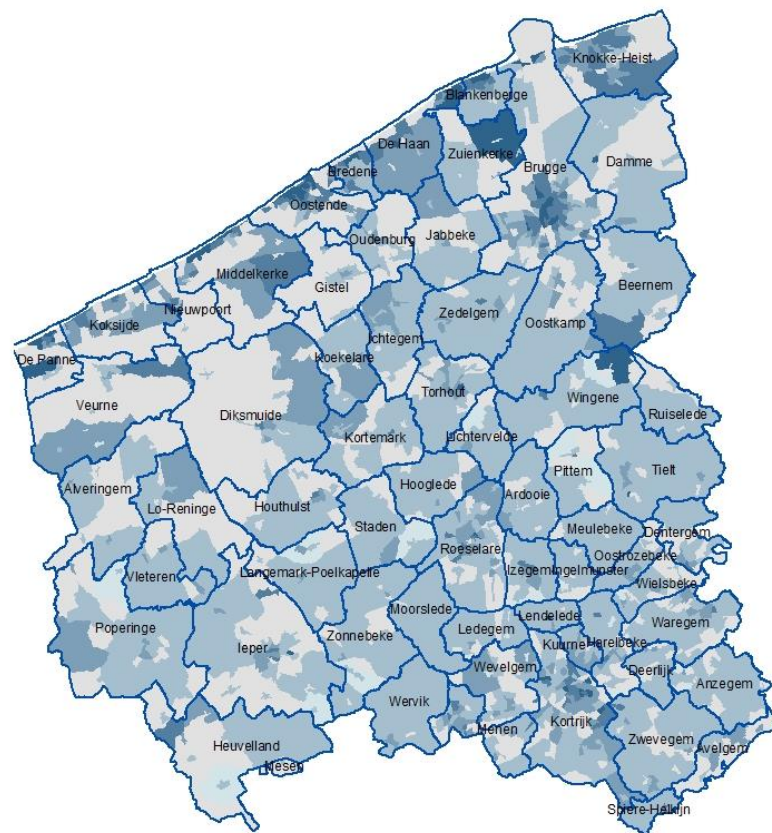
Bron: IMA, 2012

Leeftijdscat.	% gebruiken middelen tegen dementie (berekend tov totaal leeftijdscategorie)									
	Arr. Brugge	Arr. Diksmuide	Arr. Ieper	Arr. Kortrijk	Arr. Oostende	Arr. Roeselare	Arr. Tielt	Arr. Veurne	West-VI	VL
65-79	0,27	0,29	0,16	0,35	0,40	0,30	0,35	0,45	0,32	0,26
80+	4,96	6,01	4,16	5,65	6,87	4,75	6,17	6,93	5,55	5,07

Bron: IMA, 2012

Kansarmoedeatlas: kwetsbare ouderen

Onderstaande kaarten zijn afkomstig van de kansarmoedeatlas van 2010 en geeft een aantal indicatoren weer rond kwetsbare ouderen. Vooreerst zijn er de gescheiden 60-plussers. Zij vormen een kwetsbare groep omdat uit onderzoek van professor Verté blijkt dat gescheiden 60+ een minder uitgebreid sociaal netwerk hebben en minder vaak contacten met hun familieleden en burens hebben. Daarnaast zijn ook de ouderen die een appartement huren een kwetsbare groep. Ouderen die geen eigendom verworven hebben en bijgevolg huur moeten betalen, maken een kwetsbare groep uit. Een derde en laatste indicator betreft de 60+ die wonen in een buurt met veel verhuisbewegingen onder de ouderen. Ouderen die wonen in buurten waar er een hoge verhuismobiliteit is, hebben minder kans op een uitgebreid netwerk: er kan geen stabiele leefomgeving uitgebouwd worden. Er wordt ook minder geïnvesteerd in de woningen en in de buurt. Deze 3 indicatoren samen vormen één schaal om buurten te detecteren waar er een verhoogd risico is om kwetsbare ouderen terug te vinden: er wordt een gemiddelde genomen van deze 3 indicatoren en de 15% 'slechtst' scorende buurten worden als buurten bestempeld waar er een verhoogd risico is op kwetsbare ouderen.

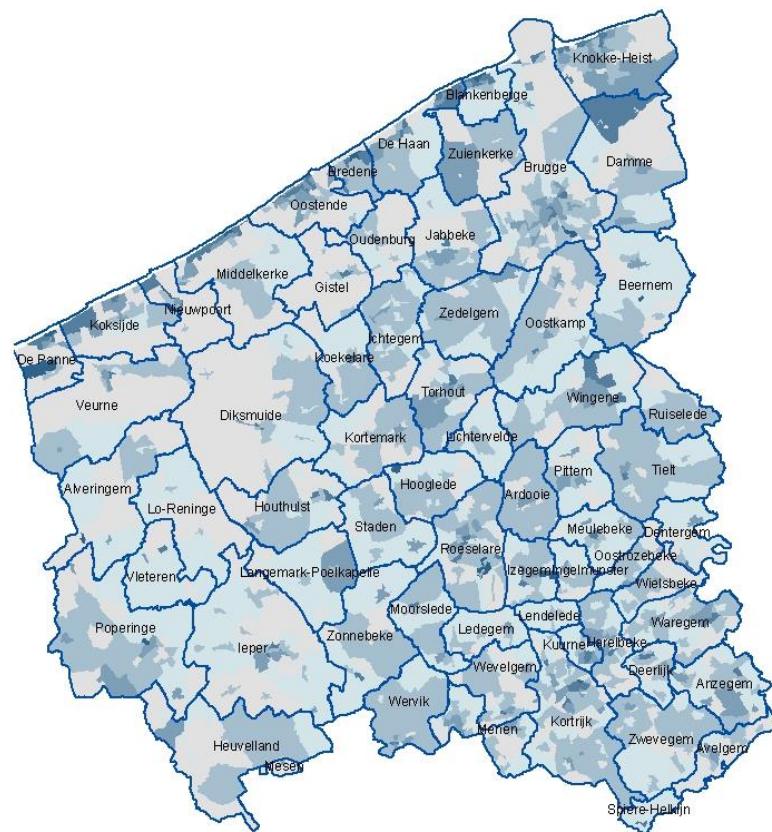

% Gescheiden 60-plussers

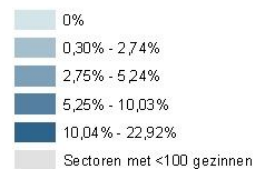

% Huur appartementen 60+

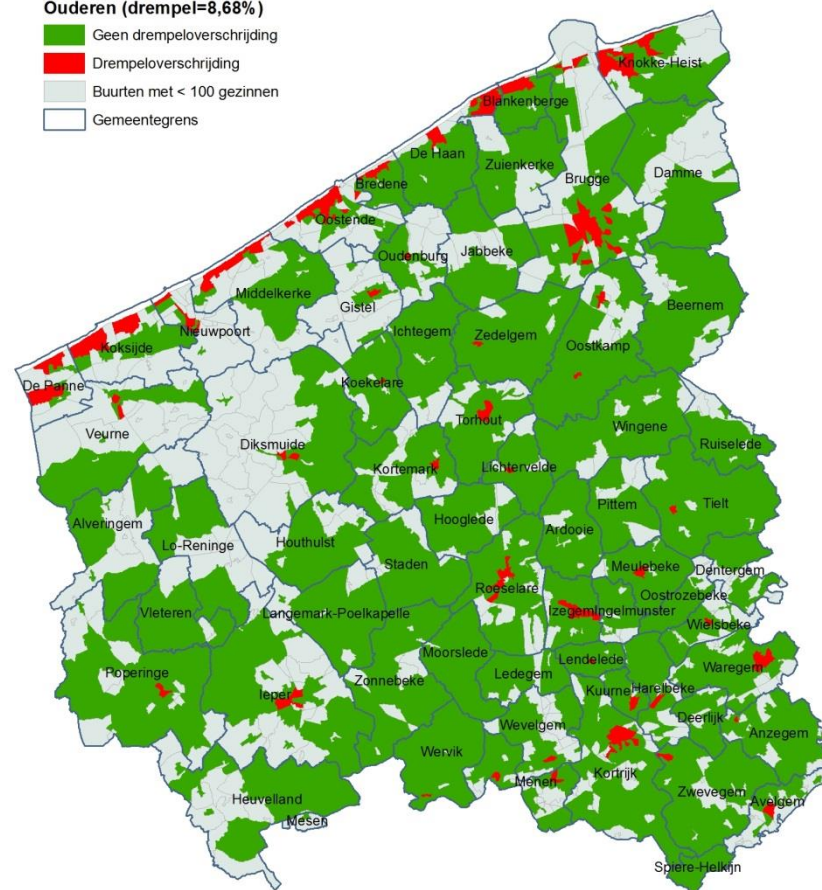

% Wooninstabiliteit 60+

Ouderen (drempel=8,68%)

1.3 Resultaten ouderenbehoeftenonderzoeken West-Vlaanderen

Het participatiedecreet (de stimulering van een inclusief Vlaams ouderenbeleid en de beleidsparticipatie van ouderen) van 2004 en het daarbij horende ouderenbeleidsplan van de gemeenten gaf de aanleiding om cijfermateriaal bijeen te zamelen rond ouderen. Er werd een ouderenbehoeftenonderzoek ontwikkeld door de VUB, de Hogeschool Gent en de provincie West-Vlaanderen. De vragenlijst omvat vele thema's zoals huisvesting, buurtkenmerken, mobiliteit, eenzaamheid, onveiligheid, hulpverlening, gezondheid, maatschappelijke participatie,... waarop een lokaal bestuur haar beleid op zou kunnen baseren. De enquêtes werden afgenomen bij 60-plussers door middel van een aselechte steekproef. Omdat er heel wat cijfermateriaal voor handen is over de ouderen, werden de cijfers van alle betrokken gemeenten hier samengevoegd en werden enkele cijfers uitgepikt die het meest relevant zouden kunnen zijn voor het zorgstrategisch plan. In totaal hebben 23 gemeenten enquêtes laten afnemen bij de ouderen in hun gemeente. In onderstaande resultaten bundelen we de resultaten van alle West-Vlaamse gemeenten samen die de enquêtes na 1 januari 2008 afgenomen hebben. Zo hebben we relatief recente cijfers en zien we dat er een mix is van gemeenten: zowel grote steden, kleinere gemeenten en ook een kustgemeente. Het betreft 10 gemeenten: Brugge (755 respondenten), Knokke (403 respondenten), Jabbeke (427 respondenten), Kortrijk (657 respondenten), Deerlijk (354 respondenten), Wevelgem (468 respondenten), Diksmuide (430 respondenten), Hooglede (410 respondenten), Ardooie (415 respondenten) en Moorslede (413 respondenten). In totaal zijn er 4.732 respondenten opgenomen in onderstaande tabellen.

De resultaten van de ouderenbehoeftenonderzoeken per gemeente (met alle opgenomen vragen) zijn terug te vinden op de website van het Steunpunt Sociale Planning (www.west-vlaanderen.be/socialeplanning) onder de gemeentelijke steekkaarten.

Verhuisgeneigdheid

Een eerste deel dat meer in detail bekeken wordt, behandelt de **verhuisgeneigdheid** van ouderen. Onderstaande tabel toont aan of ouderen hun woning willen aanpassen en of ze geneigd zijn te verhuizen. Hoe positiever ze staan tov de stelling hoe hoger de score (maximum van 5).

Ouderen staan gemiddeld positief tov de woning laten zoals ze is. Er zijn geen grote verschillen tussen de verschillende leeftijdscategorieën. Ook de woning aanpassen krijgt een relatief hoge score. Hoe ouder iemand wordt, hoe minder men het ziet zitten om aanpassingen door te voeren aan zijn/haar woning.

Wanneer we de verhuisgeneigdheid bekijken, zien we dat de verhuisgeneigdheid naar een aangepaste woonvorm afneemt met de leeftijd, in tegenstelling tot het verhuizen naar een rusthuis/rvt. Het inwonen bij de kinderen en het samenwonen met een aantal senioren wordt het minst van al positief onthaald bij de 80-plussers. Het liefst blijven ouderen nog zelfstandig thuis wonen, al neemt de score hier ook af met de leeftijd. Ook het verhuizen naar een serviceflat wordt iets positiever aanzien dan de andere mogelijkheden.

Maar over het algemeen zien we relatief lage scores bij de verhuisgeneigdheid. De meeste scores bevinden zich onder de 2, wat betekent dat ouderen weinig geneigd zijn om te verhuizen. Het feit dat ouderen eerder voor een status quo zijn, is iets waar het beleid rekening mee moet houden. Dit betekent dat men ouderen meer zal moeten informeren en sensibiliseren om de voordelen van veranderingen aan te tonen.

	60-69	70-79	80+	Totaal
Woning laten zoals ze is	3,67	3,44	3,42	3,54
Woning aanpassen	2,78	2,47	2,43	2,60
Verhuizen naar aangepaste woonvorm	1,87	1,68	1,64	1,76
Verhuizen naar rusthuis/ rvt	1,47	1,49	1,66	1,52
Verhuizen naar aangepaste bejaardenwoning in de buurt	1,66	1,60	1,60	1,63
Inwonen bij kinderen	1,33	1,34	1,49	1,37
Samenwonen met een aantal senioren, met gescheiden woonvertrekken	1,53	1,40	1,43	1,46
Zelfstandig thuiswonend	3,59	3,22	3,11	3,36
Verhuizen naar serviceflat	2,14	2,00	1,89	2,04

Bron: Ouderenbehoeftenonderzoeken West-Vlaanderen 2008-2013, verwerking Steunpunt Sociale Planning

Zorgafhankelijkheid en gezondheidstoestand

%		60-64	65-69	70-74	75-79	80+	Totaal
Hulp voor persoonlijke verzorging	Ja	2,70	4,90	5,20	13,00	32,30	10,80
	Nee	97,30	95,10	94,80	87,00	67,70	89,20
Hulp voor huishouden	Ja	10,5	14,1	16,7	31,3	50,6	23,2
	Nee	89,5	85,9	83,3	68,8	49,4	76,8
Hulp voor persoonlijke verplaatsingen	Ja	5,3	6,8	11	21,5	47,2	17,1
	Nee	94,7	93,2	89	78,5	52,8	82,9

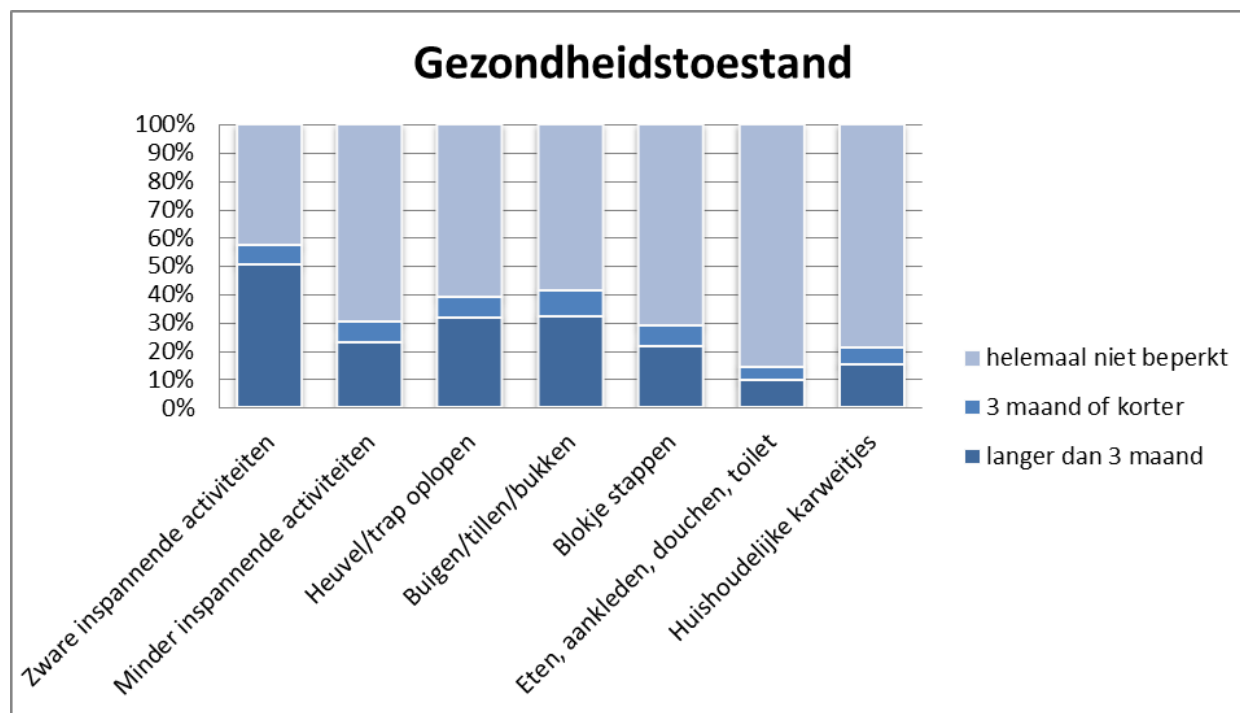
Bron: Ouderenbehoeftenonderzoeken West-Vlaanderen 2008-2013, verwerking Steunpunt Sociale Planning

Een volgend element betreft de **zorgafhankelijkheid**. Circa 10% van de ouderen gebruikt hulp voor persoonlijke verzorging. Bijna één derde van de 80-plussers maakt er gebruik van. Bijna een kwart van de ouderen gebruikt hulp voor het huishouden. De helft van de 80-plussers maakt er gebruik van. 17% van de ouderen gebruikt hulp voor persoonlijke verplaatsingen. Ook hier zien we dat bijna de helft van de 80-plussers er gebruik van maakt.

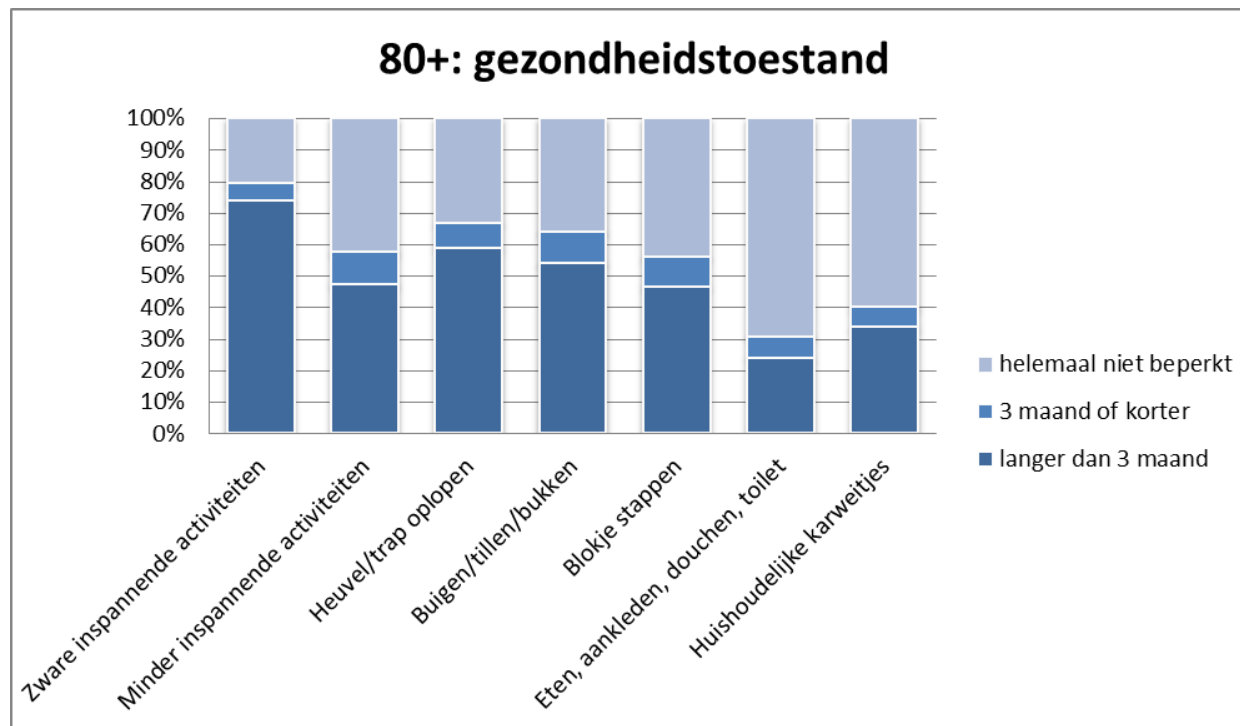
Bron: Ouderenbehoeftenonderzoeken West-Vlaanderen 2008-2013, verwerking Steunpunt Sociale Planning

Bijna de helft van de ouderen zegt over een goede gezondheid te beschikken. 28% van de ouderen zegt over geen goede gezondheid te beschikken. Ongeveer een kwart van de ouderen spreekt zich niet uit over het al dan niet hebben van een goede gezondheid.

Bovenstaande tabel bekijkt de gezondheid van de respondenten meer in detail. De respondent moet hierin aangeven in welke mate hij/zij beperkingen ondervindt in een aantal gezondheidsfacetten. De antwoordmogelijkheden voor deze vraag waren helemaal niet beperkt, minder dan 3 maand beperkt en langer dan 3 maand beperkt. De meeste problemen zien we bij 'zware inspannende activiteiten', waar ruim de helft van de ouderen zich al langer dan 3 maand beperkt voelt. Ruim 40% ondervindt helemaal geen beperkingen. Op vlak van minder inspannende activiteiten zien we dat 70% geen beperkingen ervaart. Ruim 60% van de ouderen ervaart helemaal geen beperkingen om een heuvel of trap op te lopen. Bijna 60% van de ouderen ervaart geen

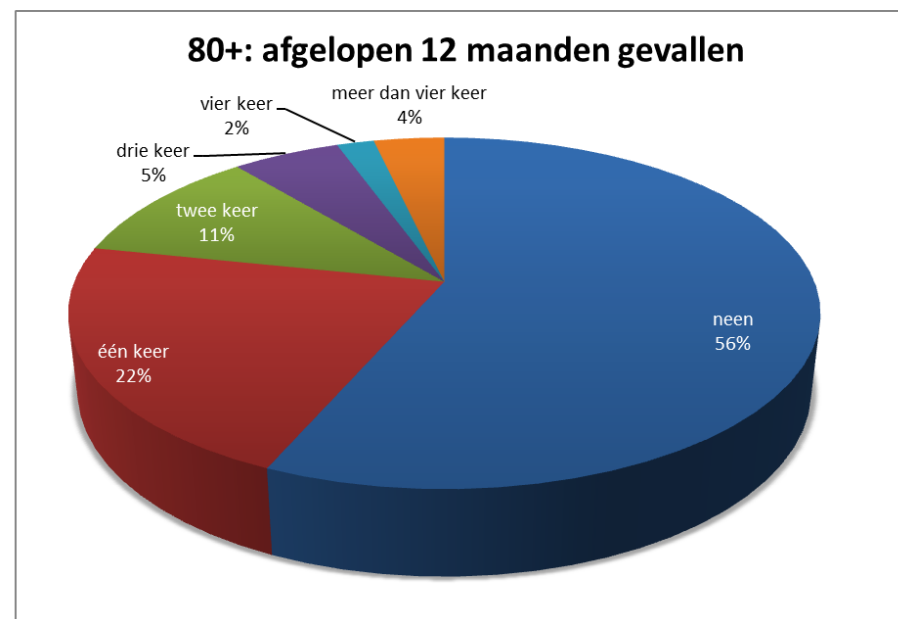
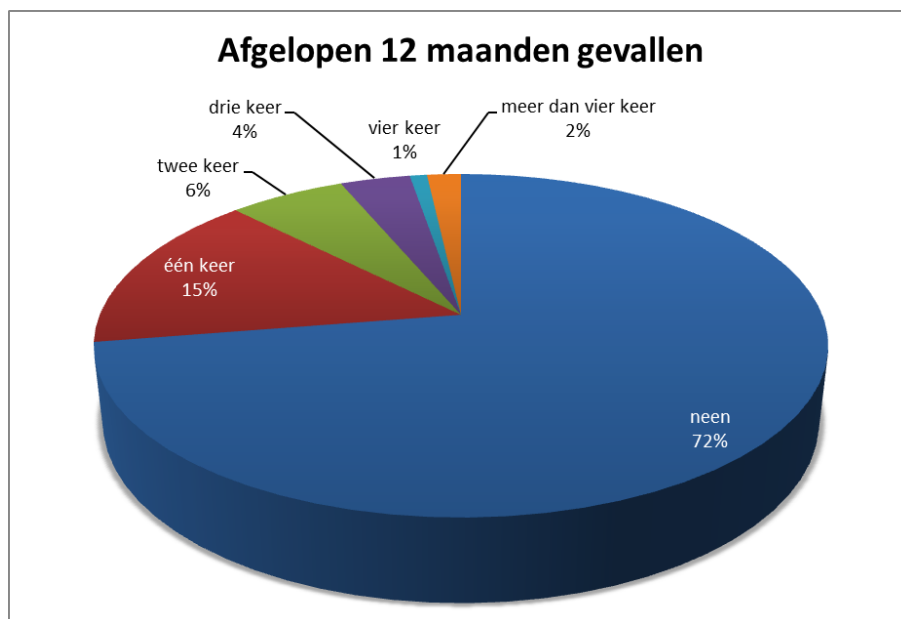
beperkingen met het buigen, tillen of bukken. Ruim 70% ervaart geen beperkingen om een blokje te stappen. 86% ervaart geen problemen bij het eten, aankleden, douchen en naar toilet gaan (dagelijkse activiteiten). Bijna 80% ervaart geen beperkingen bij huishoudelijke karweitjes.

Bron: Ouderenbehoeftenonderzoeken West-Vlaanderen 2008-2013, verwerking Steunpunt Sociale Planning

Bovenstaande grafiek stelt de **gezondheidstoestand voor bij de 80-plussers**. Hier zien we dat slechts 20% zich niet beperkt voelt bij zware inspannende activiteiten. Ruim 40% van de 80-plussers voelt zich niet beperkt bij minder inspannende activiteiten. Eén 80-plusser op 3 voelt zich niet beperkt bij het oplopen van een heuvel of een trap. Het buigen/tillen/bukken vormt geen probleem bij 36% van de 80-plussers, terwijl dat 44% van de ouderen geen beperkingen ervaart bij een blokje stappen. 80-plussers ervaren het minste beperkingen bij het eten, aankleden, douchen en naar toilet gaan: 70% ervaart geen beperkingen. Dit betekent wel dat 30% beperkingen ervaart met dagelijkse activiteiten. Tenslotte zien we dat 60% van de 80-plussers geen problemen ervaart met huishoudelijke karweitjes.

Valpreventie

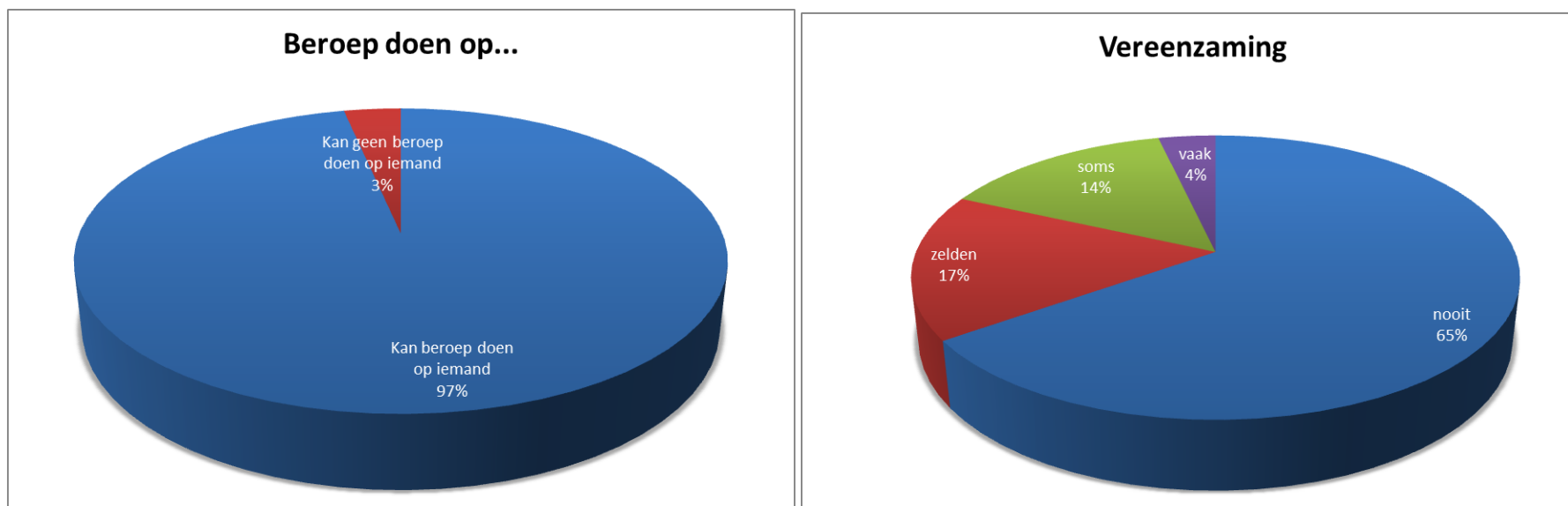

Bron: Ouderenbehoeftenonderzoeken West-Vlaanderen 2008-2013, verwerking Steunpunt Sociale Planning

Een andere belangrijk element betreft de **valpreventie** bij ouderen. We zien dat 72% van de bevroagde ouderen in de afgelopen 12 maanden niet gevallen is. 15% is één keer gevallen. 13% is minstens twee keer gevallen in de afgelopen 12 maanden.

Bij de **80-plussers** zien we een andere verhouding. Iets meer dan de helft van de 80-plussers is de afgelopen 12 maanden niet gevallen. 22% is één keer gevallen. Een even groot aandeel is minstens 2 keer gevallen in de afgelopen 12 maanden.

Sociaal netwerk

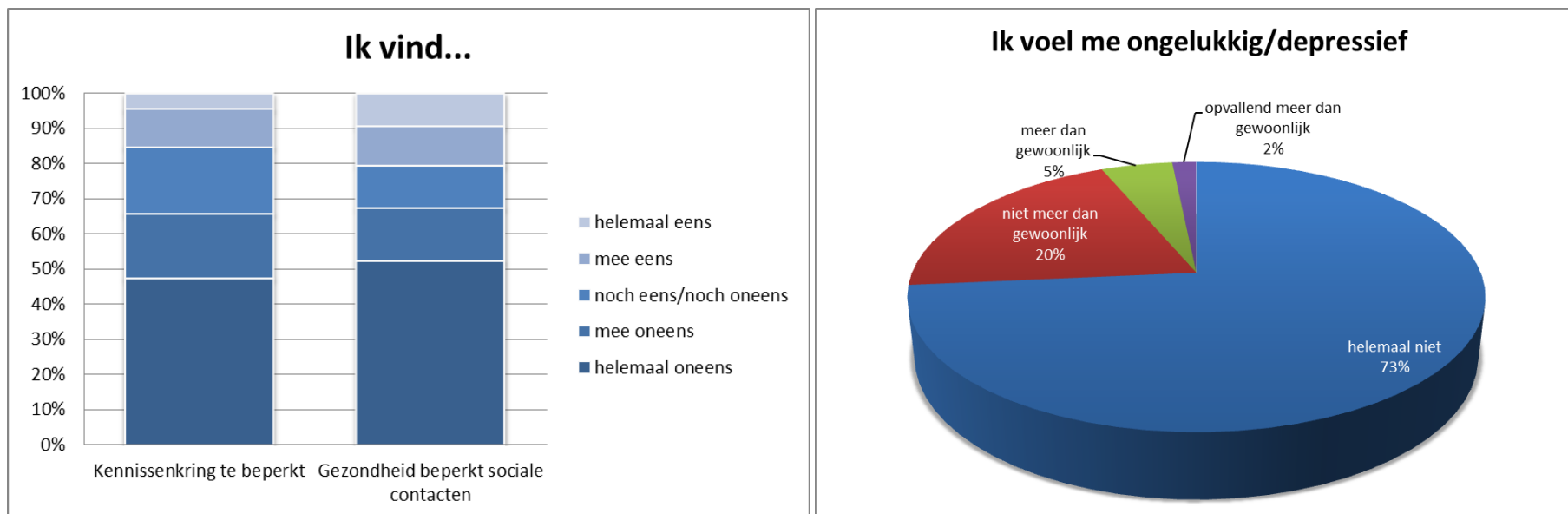

Bron: Ouderenbehoeftenonderzoeken West-Vlaanderen 2008-2013, verwerking Steunpunt Sociale Planning

De meeste ouderen **kunnen beroep doen op iemand** indien ze hulp nodig hebben. Bij 3% van de ouderen is dit echter niet het geval en kunnen op niemand terugvallen.

65% van de ouderen geeft aan zich nooit **eenzaam** te voelen. 17% van de ouderen voelt zich zelden eenzaam. 14% voelt zich soms eenzaam en 4% voelt zich vaak eenzaam. Wanneer we de eenzaamheidsgevoelens naar leeftijd bekijken, zien we dat vooral 80-plussers zich eenzaam voelen. Ruim een kwart van de 80-plussers voelt zich soms tot vaak eenzaam.

	Eenzaamheid			
	60-69	70-79	80+	Totaal
Nooit tot zelden	85,54	81,37	73,42	81,79
Soms tot vaak	14,46	18,63	26,58	18,21
Totaal	100,00	100,00	100,00	100,00

Bron: Ouderenbehoeftenonderzoeken West-Vlaanderen 2008-2013, verwerking Steunpunt Sociale Planning

Bovenstaande tabel behandelt de **sociale contacten** van de ouderen. Circa 15% van de ouderen vindt dat zijn/haar kennissenkring te beperkt is. 20% zegt dat de gezondheid de sociale contacten beperkt.

Een ander element dat bevraagd werd, is of de oudere zich **ongelukkig of depressief** voelt. Bijna drie kwart van de ouderen antwoordt dat zij zich helemaal niet ongelukkig of depressief voelen. 20% antwoordt dat zij zich niet meer dan gewoonlijk depressief voelen. 5 % voelt zich meer dan gewoonlijk ongelukkig/depressief en 2% antwoordt dat zij zich opvallend meer dan gewoonlijk ongelukkig/depressief voelen.

	Lidmaatschap vereniging			
	60-69	70-79	80+	Totaal
Geen lid	9,70	8,20	12,20	9,60
1 t.e.m. 3 verenigingen	61,70	64,40	66,10	63,50
4 verenigingen of meer	28,60	27,40	21,70	26,90
Totaal	100,00	100,00	100,00	100,00

Bovenstaande tabel toont van hoeveel verenigingen ouderen lid zijn. Uit deze tabel kan men afleiden dat, hoe ouder men wordt, hoe vaker men het aantal lidmaatschappen vermindert. Bij de 60 tot 69-jarigen zien we dat 28,6% lid is van 4 verenigingen of meer. 61,7% is lid van 1 t.e.m. 3 verenigingen en 9,7% is nergens lid van. Bij de 70 tot 79-jarigen zien we een dat 27,4% lid is van 4 verenigingen of meer. 64,4% is lid van 1 t.e.m. 3 verenigingen. Bij de 70 tot 79-jarigen is de groep die geen lid is van een vereniging het kleinst: 8,2%. Bij de 80-plussers zien we dat het lidmaatschap in het algemeen afneemt: de groep die van 4 verenigingen of meer lid is daalt sterk in vergelijking met de jongere leeftijdscategorieën. De groep die lid is van 1 t.e.m. 3 verenigingen stijgt licht, maar de groep die van geen enkele vereniging lid is, neemt sterk toe (tot 12,2%).

2. Aanbod

2.1 Woonzorgcentra

	Erkende plaatsen	Geplande plaatsen	Programmatie op basis van huidige situatie (1)	Programmatie voor 2019	Ruimte (2)
Anzegem	165	60	185	225	0
Avelgem	162	4	146	166	0
Deerlijk	146	32	156	178	0
Harelbeke	183	182	334	361	-4
Kortrijk	1.276	85	1.230	1.365	4
Kuurne	203	6	186	210	1
Lendelede	90	7	86	100	3
Menen	698	90	493	560	-228
Spiere-Helkijn	0	24	22	24	0
Waregem	355	155	467	510	0
Wervik	291	15	265	284	-22
Wevelgem	364	0	400	452	88
Zwevegem	280	87	315	367	0
Totaal	4.213	747	4.285	4.802	-158
West-Vlaanderen	14.565	4.752	17.856	19.674	357

(1) Op basis van de huidige populatie wordt de berekening gemaakt zoals het Vlaams Agentschap die maakt

(2) Ruimte: een positief getal geeft aan dat er plaatsen tekort zijn volgens de programmatie voor 2019

Bron: Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid, 2014

2.2 Kortverblijven

	Erkende plaatsen	Geplande plaatsen	Programmatie op basis van huidige situatie (1)	Programmatie voor 2019	Ruimte (2)
Anzegem	6	0	6	7	1
Avelgem	1	10	4	5	-6
Deerlijk	1	4	5	5	0
Harelbeke	3	0	11	12	9
Kortrijk	43	0	37	41	-2
Kuurne	14	1	6	7	-8
Lendelede	3	0	3	3	0
Menen	17	5	15	17	-5
Spiere-Helkijn	0	3	1	3	0
Waregem	10	9	15	17	-2
Wervik	6	0	8	9	3
Wevelgem	13	0	13	14	1
Zwevegem	11	4	10	11	-4
Totaal	128	36	133	151	-13
West-Vlaanderen	427	0	556	630	203

(1) Op basis van de huidige populatie wordt de berekening gemaakt zoals het Vlaams Agentschap die maakt

(2) Ruimte: een positief getal geeft aan dat er plaatsen tekort zijn volgens de programmatie voor 2019

Bron: Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid, 2014

2.3 Dagverzorgingscentra

	Erkende + geplande pl	Erkende centra	Geplande centra	Programm. centra op basis van huidige situatie (1)	Programmatie centra voor 2019	Ruimte (2)
Anzegem	5	0	1	1	1	0
Avelgem	15	1	0	1	1	0
Deerlijk	5	0	1	1	1	0
Harelbeke	5	0	1	1	1	0
Kortrijk	60	5	0	3	2	-3
Kuurne	15	1	0	1	1	0
Lendelede	5	0	1	1	1	0
Menen	20	1	1	1	1	-1
Spiere-Helkijn	5	0	1	1	1	0
Waregem	37	1	1	1	1	-1
Wervik	15	1	0	1	1	0
Wevelgem	5	0	1	1	1	0
Zwevegem	22	1	1	1	1	-1
Totaal	214	11	9	14	14	-6
West-Vlaanderen	736	40	23	39	72	9

(1) Op basis van de huidige populatie wordt de berekening gemaakt zoals het Vlaams Agentschap die maakt

(2) Ruimte: een positief getal geeft aan dat er plaatsen tekort zijn volgens de programmatie voor 2019

Bron: Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid, 2014

2.4 Serviceflats

	Aantal erkende voorzieningen (1)	Aantal geplande voorzieningen (1)	Aantal erkende plaatsen (2)	Aantal geplande plaatsen (2)
Anzegem	2	0	31	0
Avelgem	3	0	46	0
Deerlijk	1	0	27	0
Harelbeke	1	3	47	197
Kortrijk	10	0	425	0
Kuurne	2	0	56	11
Lendelede	0	1	0	20
Menen	2	2	45	93
Spiere-Helkijn	0	1	0	69
Waregem	2	4	102	118
Wervik	2	2	25	71
Wevelgem	4	4	76	150
Zwevegem	2	1	56	41
Totaal	31	18	936	770
West-Vlaanderen	118	77	3.480	3.517

(1) Bron: Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid, 2014

(2) Bron: Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid, 2013

Geen programmatieberekening meer voor serviceflats.

2.5 Huisartsen en apothekers

2013	Aantal inwoners	Huisartsen		Apothekers	
		#	‰	#	‰
Anzegem	14.474	15	1,04	6	0,41
Avelgem	9.687	9	0,93	4	0,41
Deerlijk	11.551	8	0,69	5	0,43
Harelbeke	27.132	21	0,77	12	0,44
Kortrijk	75.623	68	0,90	41	0,54
Kuurne	13.090	12	0,92	5	0,38
Lendelede	5.744	8	1,39	2	0,35
Menen	33.111	25	0,76	18	0,54
Spiere-Helkijn	2.130	1	0,47	1	0,47
Waregem	37.031	38	1,03	15	0,41
Wervik	18.434	16	0,87	7	0,38
Wevelgem	31.165	25	0,80	13	0,42
Zwevegem	24.250	24	0,99	9	0,37
Totaal	303.422	270	0,89	138	0,45
West-Vlaanderen	1.176.995	1.091	0,93	542	0,46

Bron inwoners: Rijksregister, 01.01.2013

Bron apothekers en huisartsen: SEL, 2013

De minimumnorm bedraagt 9 huisartsen per 10.000 inwoners (of 0,9 per 1.000) in elke gemeente. Een aantal gemeenten zitten onder deze minimumnorm, waardoor er sprake is van een tekort aan huisartsen.

2.6 Werknemers in de zorgsector (arr. Kortrijk + Werkvik)

Nace Code	Nace Omschrijving	Arbeider	Bediende	Ambtenaar	Totaal
86.101	Algemene ziekenhuizen, m.u.v. geriatrische en gespecialiseerde ziekenhuizen	200	3.729	0	3.929
86.103 (a)	Gespecialiseerde ziekenhuizen	17	65	5	87
86.104	Psychiatrische ziekenhuizen	132	609	0	741
86.904 (b)	Activiteiten op het vlak van geestelijke gezondheidszorg, m.u.v. psychiatrische ziekenhuizen en verzorgingstehuizen	0	44	0	44
86.905 (c)	Ambulante revalidatieactiviteiten	4	34	0	38
86.906	Verpleegkundige activiteiten	17	525	0	542
86.909 (d)	Overige menselijke gezondheidszorg, n.e.g.	0	3	0	3
87.101	Rust- en verzorgingstehuizen (R.V.T.)	682	1.450	151	2.283
87.205	Activiteiten van beschut wonen voor personen met psychiatrische problemen	6	41	0	47
87.209	Andere instellingen met huisvesting voor personen met een mentale handicap of psychiatrische problemen en voor drugs- en alcoholverslaafden	0	40	0	40
87.301	Rusthuizen voor ouderen (R.O.B.)	405	1.249	2	1.656
87.302	Serviceflats voor ouderen	2	0	2	4
88.101 (e)	Activiteiten van gezins- en bejaardenzorg aan huis, m.u.v. (thuis)verpleging	1.824	198	8	2.030
88.102	Activiteiten van dag- en dienstencentra voor ouderen	39	16	2	57
88.109 (f)	Overige maatschappelijke dienstverlening zonder huisvesting voor ouderen en lichamelijk gehandicapten	0	3	0	3
Eindtotaal		3.328	8.006	170	11.504

Psychiatrie

Thuiszorg

Ziekenhuizen

Rusthuizen (incl. kortverblijf, dagverzorgingscentra,...)

(a)	Richten zich tot personen met zeer specifieke ziektebeelden, zoals intramurale revalidatiecentra voor personen met neurologische, locomotorische of chronische aandoeningen (geen geriatrische of psychiatrische ziekenhuizen).
(b)	Activiteiten op vlak van psychologie, psychotherapie en psychoanalyse en activiteiten van centra voor geestelijke gezondheidszorg.
(c)	Activiteiten op vlak van kinesitherapie, logopedie, ergotherapie, orthopedie, podologie, medische pedicure en manicure,...
(d)	Activiteiten van diëtisten, optometristen, genezers, krakers,...
(e)	Hulp- en dienstverlening aan ouderen of gezinnen (o.a. persoonsverzorging, huishoudelijke hulp, psychosociale en pedagogische ondersteuning en begeleiding).
(f)	Oa. pleegzorg voor ouderen en lichamelijk gehandicapten,...

Bron: Gedecentraliseerde statistieken RSZ, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen (31/12/2012)

Bovenstaande tabel geeft het aantal werknemers weer in de zorgsector. De opsplitsing gebeurt op basis van de Europese Activiteitenomenclatuur (NACE). De te onderscheiden categorieën worden in kleur aangeduid: lichtblauw staat voor de psychiatrie, donkerblauw voor de thuiszorg, lichtgroen voor de ziekenhuizen en donkergroen voor de rusthuizen.

2.7 60+ in de CGG

	60+ met actieve zorgperiode
CGG Noord-West-Vlaanderen	147
CGG Largo	174
CGG Prisma	99
CGG Mandel en Leie	134
CGG in Oost-Vlaanderen	10
Totaal West-Vlaamse 60+'ers	564

Bron: Zorg en Gezondheid, EPD-registratiegegevens CGG, 2012

Bovenstaande tabel geeft het aantal 60-plussers dat in West-Vlaanderen woont, per CGG. Met een actieve zorgperiode wordt bedoeld dat ze langsgingen bij een CGG en minstens 1 face-to-face contact hadden.

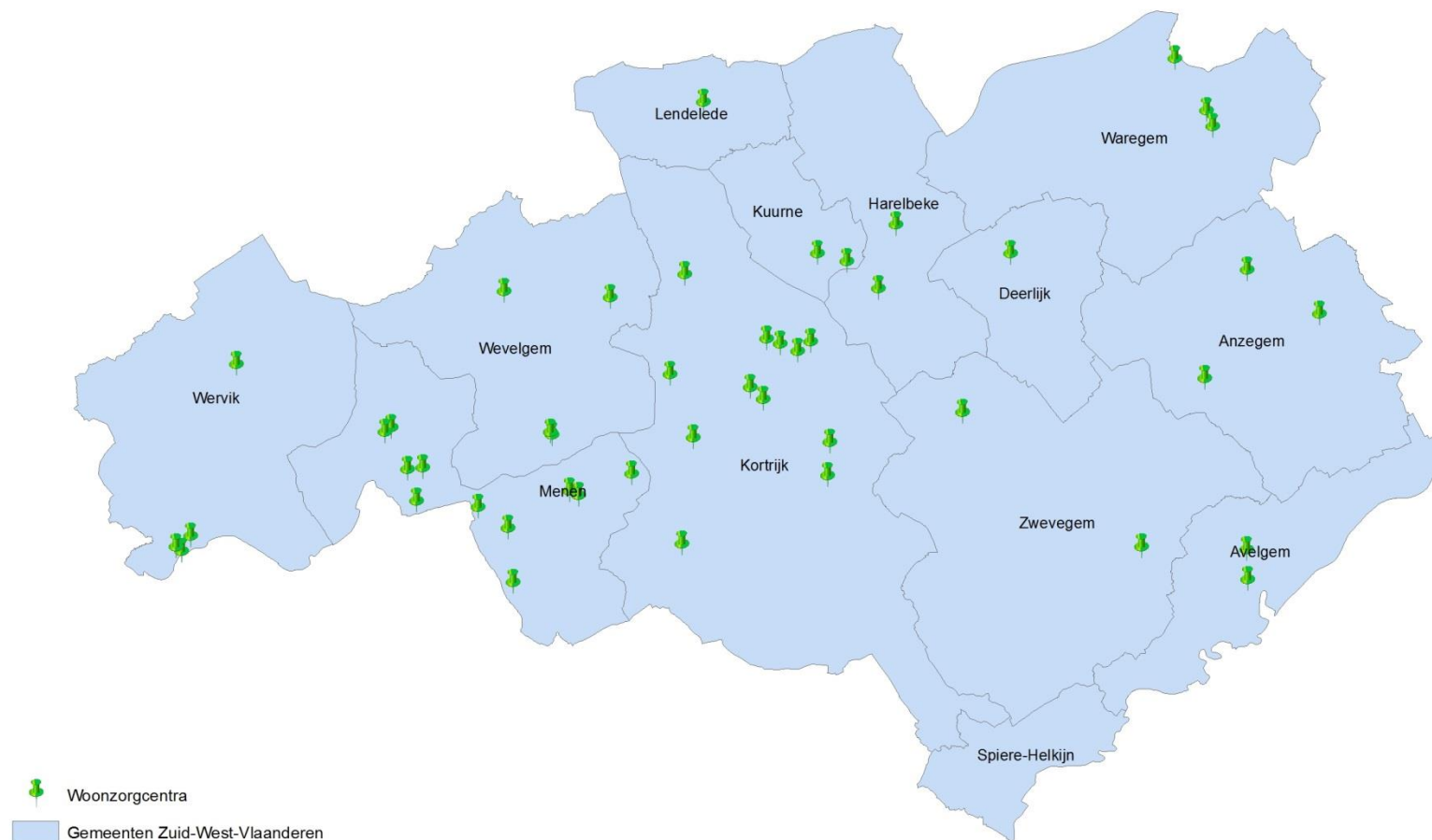
Onderstaande tabel toont het aantal 60-plussers met een actieve zorgperiode in een CGG, naargelang de woonplaats van de cliënt. Merk op dat het aandeel per 1.000 berekend wordt.

Woonplaats	60+ met een actieve zorgperiode in een CGG	
	#	‰
Anzegem	7	1,97
Avelgem	0	0,00
Deerlijk	1	0,34
Harelbeke	5	0,73
Kortrijk	37	1,84
Kuurne	8	2,25
Lendelede	3	1,94
Menen	10	1,16
Spiere-Helijn	0	0,00
Waregem	11	1,18
Wervik	6	1,25
Wevelgem	9	1,15
Zwevegem	6	1,00
Totaal Zuid-West-Vlaanderen	103	1,32
West-Vlaanderen	564	1,73

Bron: Zorg en Gezondheid, EPD-registratiegegevens CGG, 2012 en Rijksregister, 01.01.2013

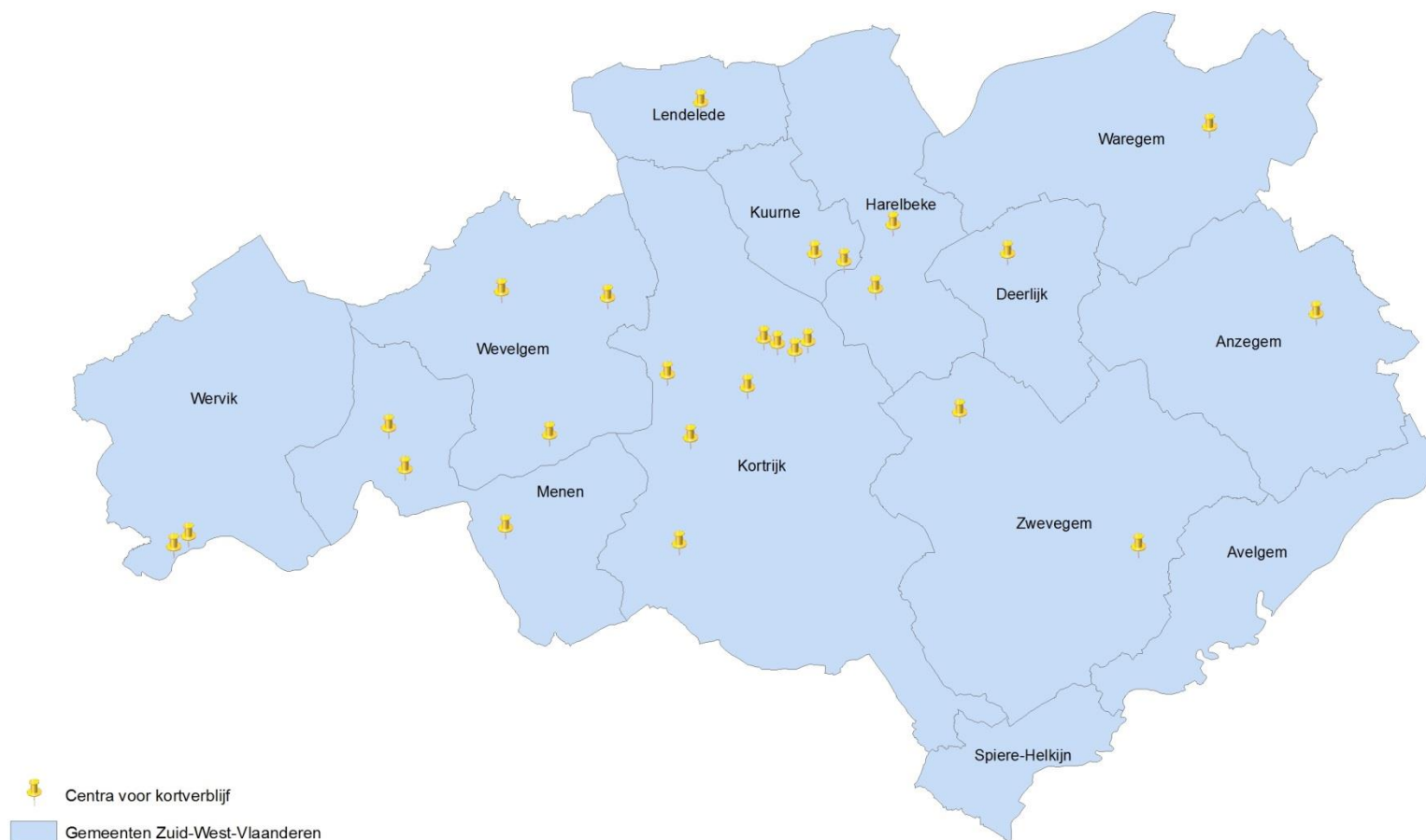
Verwerking: SSP

Opgemaakt in april 2014.

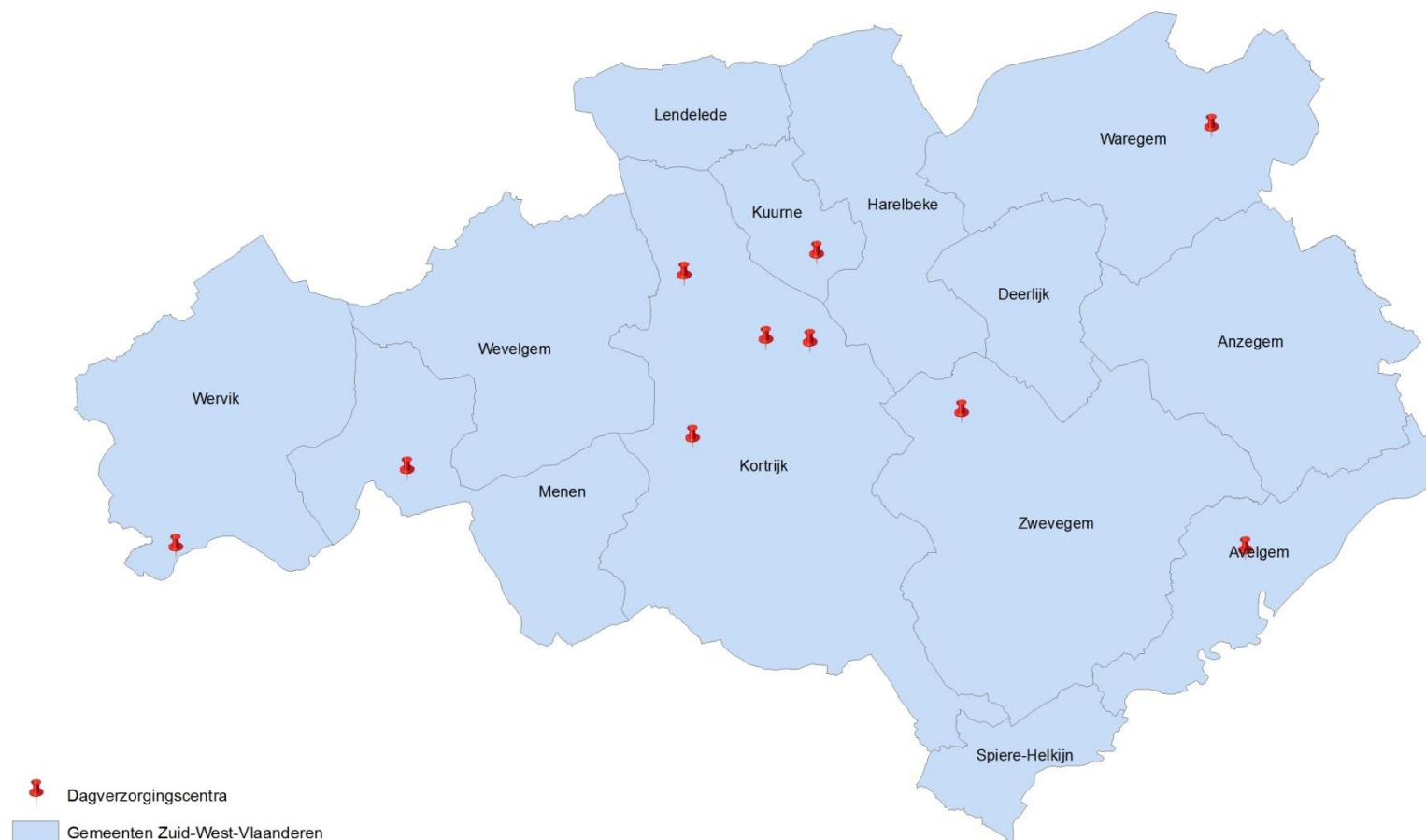
Bron: www.desocialekaart.be (april 2014)

Opgemaakt in april 2014.

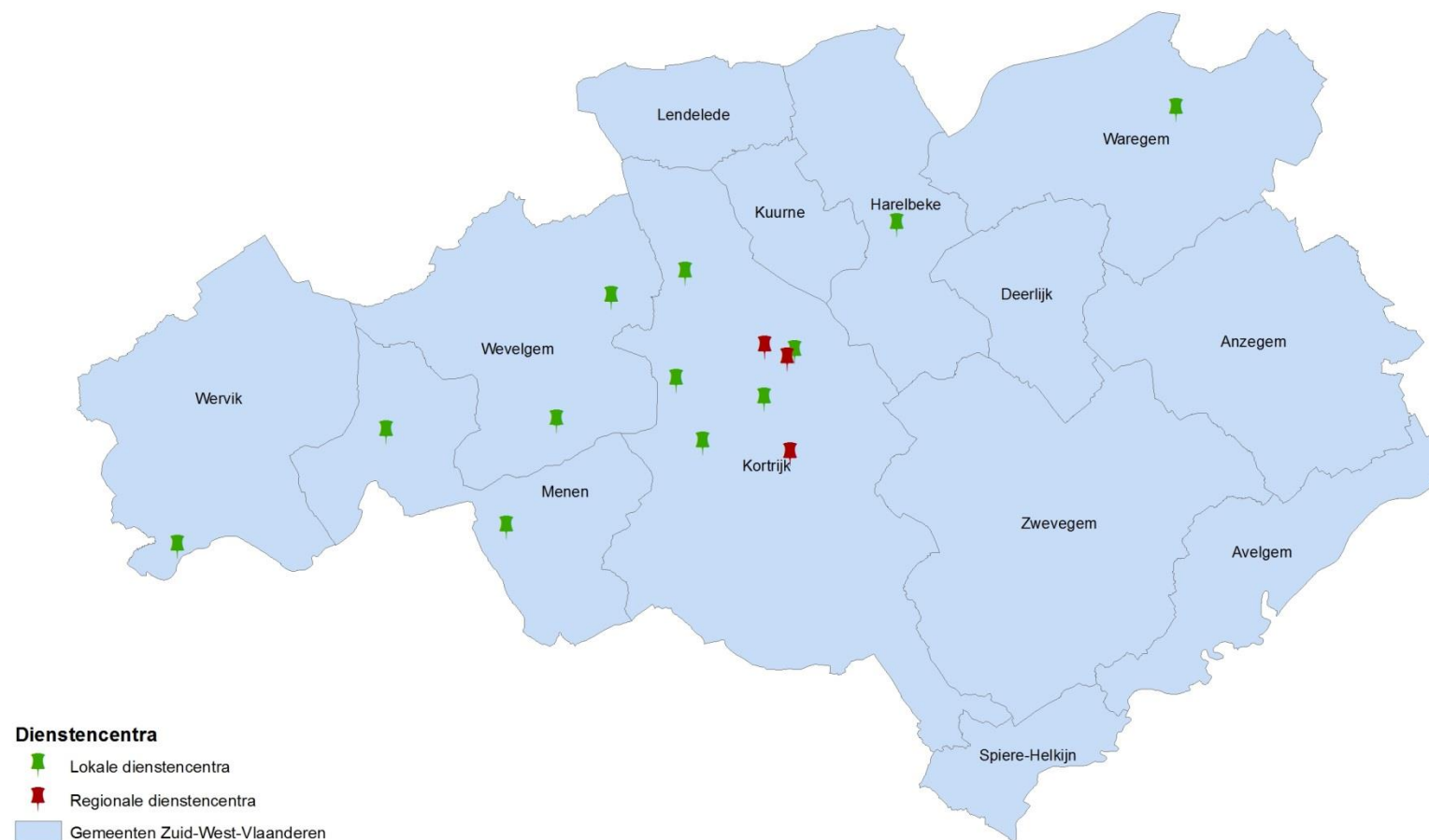
Bron: www.desocialekaart.be (april 2014)

Opgemaakt in april 2014.

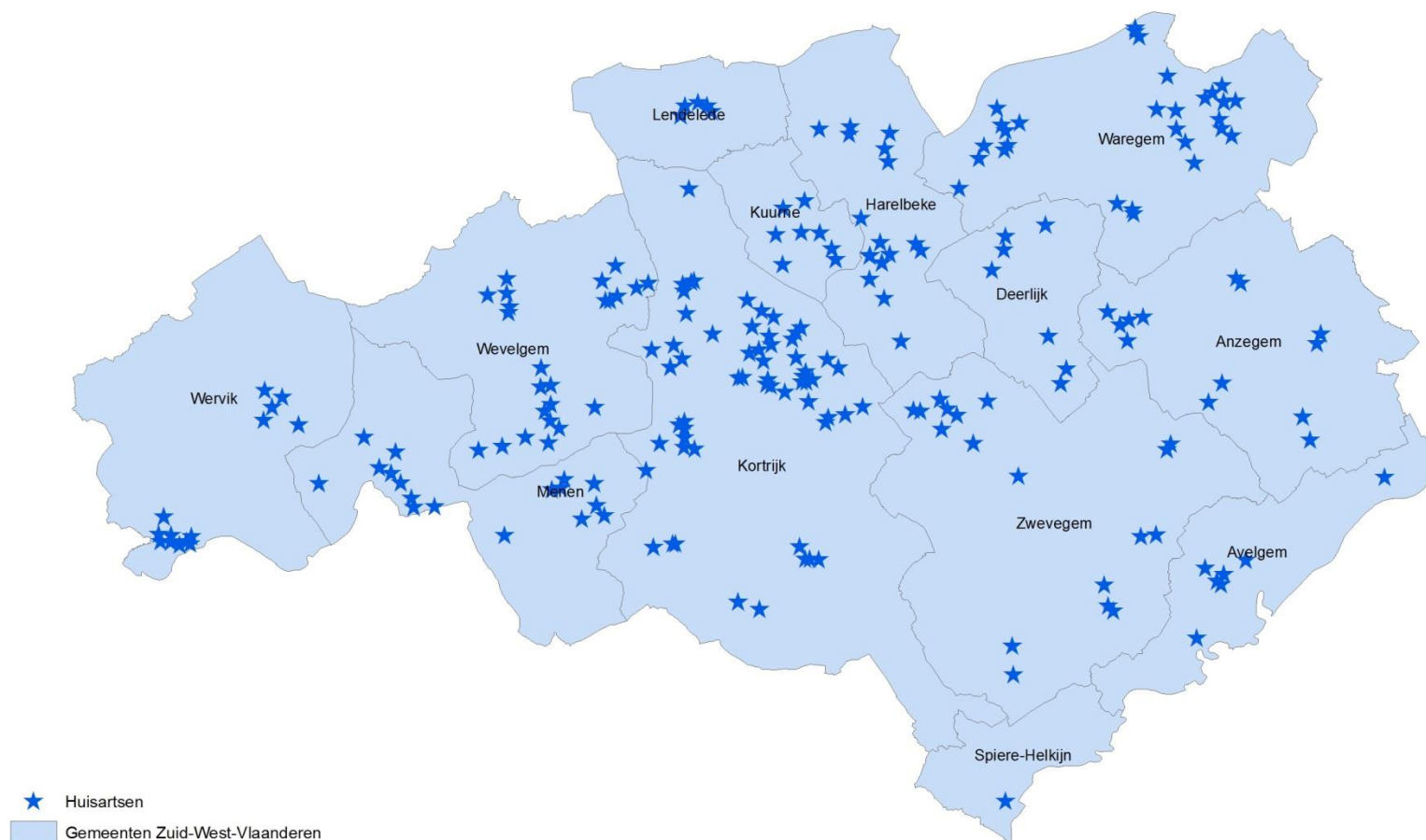
Bron: www.desocialekaart.be (april 2014)

Opgemaakt in juli 2014.

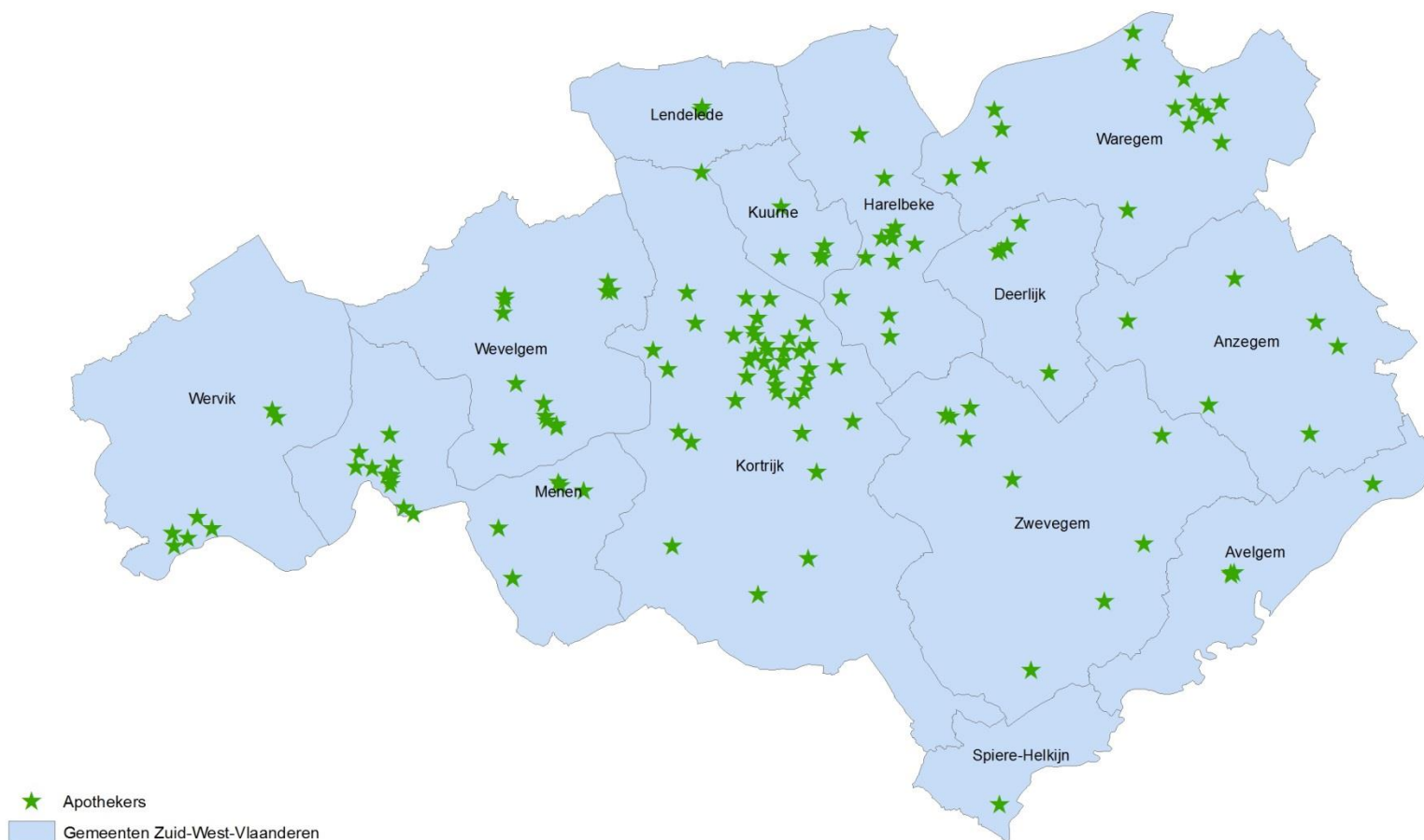
Bron: SEL (2013)

Opgemaakt in april 2014.

Bron: SEL (2013)

Opgemaakt in april 2014.

Bron: SEL (2013)

3. Zorgzwaarte

3.1 Naar type gezinshulp

2012	Gezinszorg (65+)				Poetshulp (65+)			
	#	%	Belprofiel		#	%	Belprofiel	
			Gemiddeld	# zwaar			Gemiddeld	# zwaar
Anzegem	182	6,80	27,45	64	83	3,10	22,47	22
Avelgem	88	4,71	30,36	44	92	4,93	19,94	14
Deerlijk	151	6,65	29,35	53	89	3,92	19,96	14
Harelbeke	325	6,38	28,40	140	286	5,62	19,96	54
Kortrijk	958	6,07	28,33	347	1.074	6,81	20,22	186
Kuurne	157	5,84	29,37	76	161	5,99	21,79	42
Lendelede	60	5,12	27,41	21	51	4,35	19,93	8
Menen	368	5,63	29,15	153	434	6,65	23,02	111
Spiere-Helkijn	9	2,89	35,16	6	13	4,18	26,71	5
Waregem	438	6,32	27,78	158	263	3,80	19,36	48
Wervik	198	5,53	29,73	88	210	5,87	20,36	43
Wevelgem	363	6,27	28,79	143	334	5,77	21,44	82
Zwevegem	278	6,12	28,94	123	166	3,66	19,38	25
Totaal	3.575	6,04		1.416	3.256	5,50		654
West-Vlaanderen	14.851	5,99	28,54	5.444	11.018	4,44	20,12	1.858

Een zwaar belprofiel betekent dat het belprofiel minstens 35 bedraagt.

Bron: Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid (Vesta), 2012

BEL staat voor “Beoordeling Eerste Lijn” of “Basis Eerste Lijnsprofielschaal”. De schaal wordt ook “BEL-foto” of “BEL-profielschaal” genoemd. De BEL-schaal meet 4 verschillende aspecten van zorgafhankelijkheid. Hoewel de 4 deelscores opgeteld worden, is het de bedoeling om vier verschillende zaken te meten: de lichamelijke ADL, de huishoudelijke ADL, de sociale ADL (bv. sociaal verlies, administratie ...) en geestelijke gezondheid (bv. desoriëntatie in tijd, neerslachtige stemming ...). Afhankelijk van de score op de BEL-schaal heeft een patiënt recht op een aantal uren hulp van een dienst gezins- en bejaardenhulp. Ook de hoogte van de terugbetaling hangt in deze situatie gedeeltelijk af van de score op de BEL-schaal. Daarnaast geeft een minimale score

van 35 op de BEL-schaal ook recht op de tussenkomst van de Vlaamse Zorgverzekering in de mantel- en thuiszorg (bron: Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid).

Er dient rekening gehouden te worden met het feit dat dienstenchequebedrijven hier niet in opgenomen zijn.

	Karweihulp (65+)				Oppashulp (65+)			
	#	%	Belprofiel		#	%	Belprofiel	
			Gemiddeld	# zwaar			Gemiddeld	# zwaar
Anzegem	2	0,07	30,63	1	0	0,00	0,00	0
Avelgem	6	0,32	25,55	2	2	0,11	43,50	2
Deerlijk	6	0,26	19,03	1	3	0,13	39,41	3
Harelbeke	24	0,47	22,86	8	9	0,18	41,23	9
Kortrijk	75	0,48	23,61	24	16	0,10	40,08	13
Kuurne	21	0,78	16,08	2	6	0,22	38,56	5
Lendelede	1	0,09	27,00	0	2	0,17	35,50	2
Menen	41	0,63	26,14	19	10	0,15	39,06	8
Spiere-Helkijn	4	1,29	36,42	3	1	0,32	42,00	1
Waregem	9	0,13	29,37	0	1	0,01	23,19	0
Wervik	18	0,50	26,18	3	4	0,11	42,29	2
Wevelgem	35	0,60	21,81	7	6	0,10	34,00	3
Zwevegem	18	0,40	23,77	4	2	0,04	39,00	2
Totaal	260	0,44		74	62	0,10		50
West-Vlaanderen	887	0,36	23,83	269	383	0,15	33,64	232

Een zwaar belprofiel betekent dat het belprofiel minstens 35 bedraagt.

Bron: Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid (Vesta), 2012

3.2 Zorgzwaarte in kortverblijven en woonzorgcentra

	Kortverblijven		Woonzorgcentra	
	O & A	B & C	O & A	B & C
Anzegem	8,66	19,67	14,94	68,46
Avelgem	0,00	5,09	14,02	88,53
Deerlijk	0,00	8,66	13,72	82,03
Harelbeke	0,00	9,92	10,45	43,62
Kortrijk	10,11	16,18	18,53	86,66
Kuurne	13,07	59,54	20,90	94,95
Lendelede	14,59	40,08	22,10	81,25
Menen	1,75	7,46	22,19	97,81
Spiere-Helkijn	0,00	0,00	0,00	0,00
Waregem	8,76	8,38	14,82	62,54
Wervik	3,16	15,85	28,86	76,67
Wevelgem	11,83	12,91	16,89	73,61
Zwevegem	9,39	9,59	22,51	63,88
West-Vlaanderen	9	11,01	16	64,64

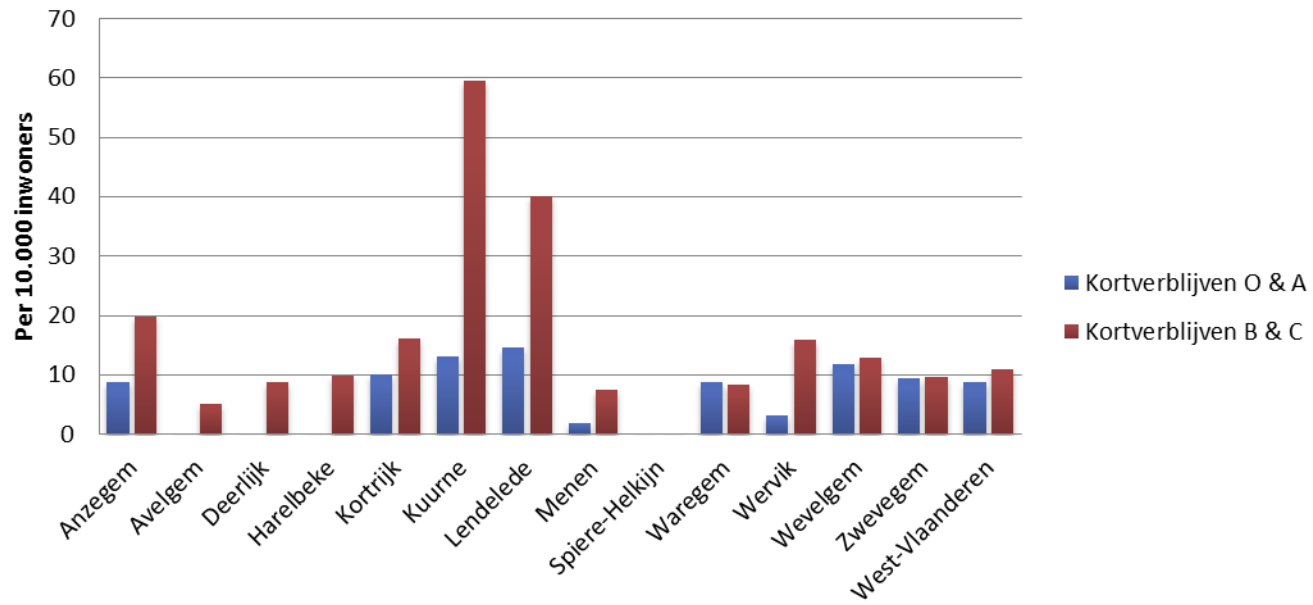
Gestandaardiseerde gegevens: aantal **per 10.000 inwoners**

Bron: Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid, 2011

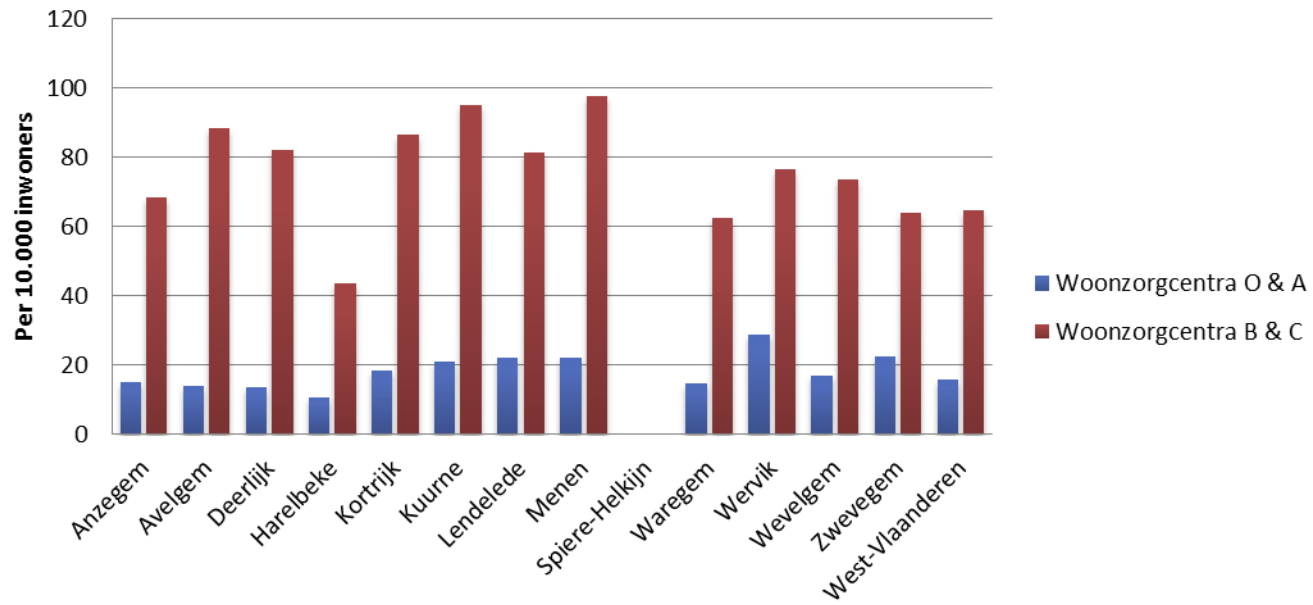
Bovenstaande tabel en onderstaande grafieken tonen het aantal personen opgenomen in een kortverblijf of een woonzorgcentra, naargelang de zorgzwaarte. De zorgbehoevendheid in een woonzorgcentrum of een kortverblijf wordt bepaald aan de hand van een aantal criteria rond fysieke afhankelijkheid. Deze criteria worden uitgezet op een schaal: de **Katz-schaal**. De volgende items worden geëvalueerd: wassen, kleden, zich verplaatsen, toiletbezoek, incontinentie en eten. Elk item wordt gescoord met een cijfer van 1 tot 4, waarbij “1” staat voor “heeft geen hulp nodig” en “4” voor “is volledig afhankelijk van hulp”. Daarmee worden er 4 verschillende categorieën van zorgbehoevendheid geconstrueerd: O (bijna geen hulp/zorg nodig), A: lichte zorg, B: zorgafhankelijk, C: zwaar zorgafhankelijk (bron: Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid).

Hierboven worden de aantallen per 10.000 inwoners weergegeven. Uiteraard hangt dit samen met het aantal beschikbare plaatsen per gemeente, maar interessant is de verhouding tussen O & A's enerzijds en de B & C's anderzijds.

Zorgzwaarte in kortverblijven

Zorgzwaarte in woonzorgcentra

3.3 Prevalentie van dementie

	Op basis van de prognoses geldt voor 2018:				
	10% van de 65+	20% van de 80+	40% van de 90+	70% van de dementerenden woont thuis	30% van de dementerenden woont niet thuis
Anzegem	289	167	50	203	87
Avelgem	192	128	43	135	58
Deerlijk	236	147	49	165	71
Harelbeke	547	294	80	383	164
Kortrijk	1.619	1.070	404	1.133	486
Kuurne	294	178	60	205	88
Lendelede	124	78	27	87	37
Menen	690	427	162	483	207
Spiere-Helkijn	32	17	3	23	10
Waregem	765	426	126	536	230
Wervik	393	230	79	275	118
Wevelgem	637	376	120	446	191
Zwevegem	479	284	88	335	144
Totaal	6.298	3.822	1.292	4.409	1.889
West-Vlaanderen	26.896	16.034	5.465	18.827	8.069

Bron prognoses: JanusII (zie uitleg onder '1.3 Prognoses')

Uit cijfers van minster van Welzijn Vandeuren blijkt dat circa 10% van de 65+, 20% van de 80+ en 40% van de 90+ dementerend zijn. Daarenboven blijkt dat circa 70% van de dementerenden thuis wonen (en bijgevolg 30% niet thuis woont).